

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-szabos postt sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillé.

Vyhtite postt sora 40 fillé.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, szeptember 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Mennyi adót fizetünk?
- Terjed a kolera.
- A polittizáló meggyegülés.
- Alaptalan védek az aradi pénzügyorség ellen.
- Elfogott nemzetközi szélhámosok.
- Jaj, anarchista.
- A megosonklott hadnagy
- Felmentett mérnök.
- Tarkaságok.

A szenvedés kamatai.

Arad, szeptember 9.

Ebben a nehéz életben, amely mindig és mindenütt a körül forog, hogyan lehet, kell, lehetne és szabad pénzt keresni, pénzt, sok és még több pénzt, meglep bennünket Richter mérnök. Hogy is nevezzük: a szaloniki hős, vagy a szaloniki mártír? Szóval, az elrabolt és drága pénzen kiváltott Richter ezer márkákat kért a német ujságíróktól, akik vele intervjút folytattak. Uj, és nevezetes esemény ez, s akármennyire is azt hiszi a publikum, hogy ennek a kérdések jövődjé csak a lapkiadókat érinti, van benne valami, amit társadalmi jelenégnék lehet nevezni, s ami miatt szabad ezzel bővebben foglalkozni.

Ha csak a híresség tőkésítését nézzük benne, akkor nem új dolog. Richter mérnök, akinek az életéért sok ezer török fontokat fizettek le, mert az ő élete azokban a napokban egyet jelentett azzal a kötelességgel,

amelylyel minden állam tartozik a maga alattvalóit idegen földön megvédeni, a mérnök ebben a pillanatban teljesen egyforma volt Rigó Jancsival, aki drágábban muzsikált azután, hogy Chimay hercegnő szeretője lett; mellé lehetett állítani mind azoknak a nevezetességeknek, akik valamely botrány hősei lettek, s a botrány után valami módon — orfeumban vagy a felolvasó asztalnál — belépő díj mellett láttatták magukat. A kíváncsiság egyike a fényűzésekre; ha az kielégítést akar, fizesse meg az adóját.

Első látszatra itt is logikus Richter mérnök álláspontja:

— Önök holnap érdekesebbé teszik a lapjukat azzal a beszélgetéssel, a melyet velem folytatnak. Ezzel bizonyára több példányban adják el a lapjukat, vagy ha nem is, az ujság érdekes lesz, ami mindenesetre háttással lesz a jövedelmezőségére. Tehát azt a szolgálatot, amelyet ezzel én az ujságnak teszek, meg kell fizetni. Azt hiszem, nem is sokatkérek ezer márkával...

Ezzel a logikával bizonyára minden politikus, miniszter, író, vagy rendőrkapitány, akikhez ujságírók nyilatkozatért bezörögnek, fizetést kérhetne a szavaírt. S ki tudja, talán ma csupán nobleszből nem kérnek, de ennek a tulajdonságnak kivesztével ők is föl fogják számítani a hasznot, amit a lapnak okoznak, amire különben az

egyre rosszabb megélhetési viszonyok fogják őket kényszeríteni. S az ujságírói ügyesség és szorgalom helyett a lap tartalmát csak a pénzbefektetés fogja irányítani, egész addig, amikor a kiadó telefonon intézkedik: „vegyenek ma hétszáz koronáért nyilatkozatot az új külügyminisztertől.”

Azonban ez az idő, így aligha fog bekövetkezni s ezért Richter mérnök mellett, noha az ezer márkákat megkapta, nem jár az abszolút igazság. Bele kell nyugodni, hogy az ember sokszor hasznot hajt valakinek anélkül, hogy ezt meg tudná fizettetni. Hogy a legképtelenebb példát vegyük: ha például Napoleon fő támadna, kérhetne e jutalékot azoktól a történetíróktól, regényesektől és színműszerzőktől, akik róla írván, kövér pénzeket arattak? S ugorjunk egy nagyobb szélsőségbe: nem nevétek volna ki Szalma Istvánt, ha azoktól a riporterektől, akik vele az akasztás előtt beszélni kívántak, taksát követelt volna, amelyet végrendeletig a menyasszonyának hagyott volna? Vagy ha a sikkasztó, aki hetekre való, eleven és izletes anyagot ad az ujságoknak, ezért rekompenzációt kérne s ugyan ezt tenné a szanatóriumba internált ifju s az egyéb szenzációk hőse?

Igaz, Richter se bünös, se pedig botrányt nem követett el. De a maga akaratán és érdemén kívül lett híres ember s nincs joga ezt kamatoztatni,

Tanulságos történetek.

Írta: G. Miklósy Ilona.

A jó királyné, a szegény Lujza.

Ugy történt, hogy szívem mélyéből meguntam a cse édszerző heccekét, a hol minden alkalommal valóságos vesszőfutást kell végigszenvedni a kicsinylő arcfintorgatások és csipős megjegyzésektől sem tartózkodó szobaleánykisa-szonyok, szakácsné urasszonyok és minden urhölgyektől. (Azért adom meg illő reverenciával a címüket, mert egy alkalommal szórakozott fejjel: „cselédet” merésztem kérni a cupringer urtól és majd megkövezték érte.)

Elhatároztam tehát, hogy egyszerűen apróhirdetést teszlek közzé az ujságban, cselédet, pardon, szobaleány-kisasszonyt keresve.

Másnap reggel már hat órakor hajnalban, fölzaklattak az állás keresők. Micsoda alakok! Mintha Budapest külvárosainak minden tömeglakása ontotta volna felém az elcsigázott, agyondögzött, a részeges férj ütlegei alatt összesorvadott asszonyruncsokat. De voltak közöttük szalás, gránátos termetű némberek is. Messzepeirosló, rozsdavörös orral, zavaros szemmel, az alkoholmérgezés minden tünetével. Követelőző, durva hangon beszéltek és alattomos pillantással, fürkészve néztek körül.

Kétségterstem! Tizedik jelentkező és egy se köztük, a ki félig meddig megfelelő. Busan állottam neki a konyhakilincsnék, hogy a sok kéz okozta „árnyat” letöröljem ragyogó orcá-

járól. Mikor látom, hogy a „fölpesőn” (majd meghalnak a vágytól, hogy legalább ilyenkor az „uraknak” való lépcsőt sározzák be a ház-mesterné egyenes boszantására) egy összetöppördött alak baktat fölfelé. Olyan kicsiny volt a nagy, kopott szürke kendője alatt, mint egy tizennégy esztendő, fejetlen leánya.

Lassan vánszorogott fölfelé a grádicson, minden fokon pihenét tartva. Olyan elkényeszedetnek, kimeültnek látszott, mint egy fagytól, éhségtől halálra csigázott szürke veréb.

Csak nem hozzám tart ez a beteg csöppség?! És villámgyors „eszmétársítás” folytan az óriás perzsa (inkább óriás, mint — perzsa) szőnyegemre gondoltam. Mit csinálna ez a liliputi szobaleány azzal a nagy darab szövettel? Lassankint közeledett felém a folyosón. Most már az arcát is láthatom. Szent Isten! Hiszen ez nem későn, hanem nagyon is korán született számomra. Nem tizennégy, hanem legalább is — hatvanöt esztendő. A munkásszonyok már harminceves korukban is, — akárcsak a katonák a háboruban — duplán számíthatják az esztendőket — és ez a jó néni, a hogy a reszkető kezével felém nyújtott cselédkönyvben olvasom — 1850-ben született! Tetszik érteni, ezernyolcszázötvenben! Még mulatságban eltölteni is elég szép számú esztendőt tesz ki, hát még folytonosan közközdve, nehéz, kincs munkában törődve a mindennapi darab kenyérért és csakis azért a falat kenyérért!... Rettenetes! Es még hozzá beteg is sze-

gény öreg, hiszen alig tudott fölvánszorogni a lépcsőn.

De lám, lám!... Most, hogy így előttem áll az anyóka, sokkal fiatalosabb, hogy ne mondjam, „kackiás” hatást tesz. Kihuzza magát, délcegre igazítja roskatag derekát, visszaszoritja beteg, fáradt tüdejének gyors pihegését és dicsekedve mutatja elém két agyondolgozott, formátlan, nagy vörös kezét.

De szeretném, ha ezt a két kezet láthatnák azok a finom uri dámák, akik soha sincsenek megelégedve a „manikűr” ügyességével. Se a puhító, fehérítő „csodakenőcs” finomságával. Akik illatos zsírral bekenet keztüit huznak éjszakára és a szobalánynak csöngetnek, ha be kell gombolni a kis babájuk hálóingecskéjét.

Azt mondta az öreg Lujza, aki szép Stájerországban látta meg a napvilágot, hogy az nem baj, hogy ő öreg, azért tud dolgozni. „Tudom dolgozni, tudom...” erősíti tört magyar nyelven. Én csak néztem a kezét, néztem addig, amíg a szemembe tolakódó ostoba kis vízcsöptől látnattam és elhíttém neki, hogy „ezzel” a két kézzel még tud dolgozni.

Megfogadtam stájerországi Lujzát. A szívemmel fogadtam meg. Az eszem porbe állt velem és erősen tiltakozott ellene: „Ostoba vagy! — zsörtölődött. — Majd dolgozhatsz az anyóka mellett magad!... Mindegy. Itt maradt a Lujza. És nem bántam meg, hogy itt maradt.

Ugy igyekszik, iparkodik szegényke. Egész lékével rajta van, hogy elfeledtesse velem a — korát. Valósággal fékezniem kell a buzgóságát

— különösen azokkal szemben, akik híressé tették: az újságokkal. Mindenesetre nevezetes, az új idők szellemére valló jelenség ez, akármennyire természetellenes. Rómában sebeit mutogatták a nemzeti hősök, ha vezető polcra akartak jutni, ma három hetes éhenhalását használja ki egy okos német, hogy kitűnően megéljen belőle.

A politizáló megyegyűlés.

(A verseci átiratok. — Elfogadták az állandó választmány javaslatát.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Nyári port kifelétek két nap óta a megyeház disztermében a hosszú asztalok zöld posztójáról, ami mindig a törvényhatósági élet újakezdődését jelenti. A rendkívüli közgyűlésre — ámbar még egészen elején vagyunk az ősznek — közel harmadfélezés bizottsági tagot hozott össze az érdeklődés, amelylyel az obstrukcióellenes verseci átirat sorsát várták. — Az ország törvényhatóságai egymásután nyilatkoztak meg az elmúlt hetekben az obstrukció ellen, de talán sehol nem történt ez olyan imponáló arányokban, mint Arad megye mai rendkívüli közgyűlésén. Csaknem egyhangulag tüntettek az állandó választmány javaslata mellett, amely ritka szerencsés és pregnáns módon ad kifejezést három nagy kérdés: a véderőreform, az általános választói jog és az obstrukció tekintetében a törvényhatóság véleményének.

Az ellenzéknek igazán nem volt szerepe a közgyűlésen. Egyedül László Gyula dr. borosjenői ügyvéd vidám hangulatu felszólalása kísérte meg az obstrukció védelmét. Az állandó választmány javaslata román ellenzői Goldis László, Marsieu Jusztin és Janku Kornél nemzetiségi szempontokat vittek a vitába és nem tulságosan védték az obstrukciót. A javaslat mellett Gyarmati Ernő dr. borosjenői közjegyző, de különösen Gáll Jenő dr. főrendiházi tag beszélt nagy hatással. Valami nagy meggyőződésre, érvelésre különben szükség nem is volt, mert az obstrukciót ma már épen csak a legelkeseredettebb obstruktorok helyeslik. A

törvényhatósági bizottság tagjai azzal a tudattal azzal a szándékkal jöttek össze, hogy határozottan és teljes súlyjal adjanak kifejezést nézetüknek. Ezt pedig mi sem fejezheti ki jobban, mint a szavazás eredménye, amely szerint Arad megye hét szó ellen óriási többséggel elítélte az obstrukciót.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

Urbán Iván főispán megnyitó és üdvözlő szavai után a tárgysorozat első két pontját pillanatok alatt elfogadták.

Schill József főjegyző ismertette ezután Versec átiratát és felolvasta az állandó választmány javaslatát, amelyet az Aradi Közlöny pénteki száma egész terjedelmében közölt már.

Abból a zugó helyeslésből, amelylyel a javaslatot fogadták, már előre következtetni lehetett a szavazás eredményére. A kis számú ellenzéki csoportban mindjárt mentegetni is kezdtek a kétségtelen kudarcot.

— Nincsenek itt az ellenzéki vezérek! — mondogatták — Nincs, aki vezesse az ellenzék! Károlyi Gyula gróf se jött el!

Mások azt kezdték számítani, hogy hány jegyző, főszolgabíró, tisztviselő foglal helyet a teremben, hogy így azt derítsék ki, hogy a közgyűlés nem fejezi ki a nép akaratát.

(A románok szónokai)

Ebből a szempontból beszélt az első felszólaló Goldis László dr. is az állandó választmány javaslata ellen. Románnyelvű beszédében bejelentette, hogy a román nemzeti párt részéről szólal föl. Az obstrukciót nem helyesli, mert az obstrukciós pártok a magyar fajnak a többi nemzeteket elnyomó uralmát akarják megerősíteni. A közgyűlést azonban nem tartja arra illetékesnek és hivatottnak, hogy az obstrukcióról véleményt mondjon. Ebben a közgyűlésben nem a nép által választott tagok akaratára érvényesül, hanem a virilistáké, akik igazán nem illetékesek arra, hogy valamit elítéljenek.

Közel háromnegyedóra hosszat tartó beszéde végén Goldis dr. ugyancsak román nyelven határozati javaslatot adott be, amely lényegében ezeket tartalmazza:

Milyen szerencse, hogy ilyenfajta kérdésre van a magyarnak egy lelkét-szívet nyugtató felelete (mivé is lennénk e „kényelmes“ megnyugvás nélkül): „Majd gondoskodik róla a jó Isten!“

Egyébként Lujza még se olyan nagyon sajnálni való, mert, mint az avoni hattyu, olyan gyönyörűen dalolja: „minden fényesség nélkül senki sem lehet...“ Az ő lelkének is van egy gyönyörű, fényes emléke, mely betöltötte ragyogással sokat hánytatott, nyomorult életét: Latta felejtethetetlen Erzsébet királynénkat és — beszélt is vele.

Istenem. Milyen fiatal és ragyogó lesz ez a millió ráncos barázdált arc, ha életének e tündérmeséjére gondol. Szeme ragyogni kezd, villogó és tüzes lesz a tekintete. Egy pillanat alatt visszazökik számára az idő vagy negyven esztendővel. Mikor ott sirdogált nagy árvaságban Ischlben, a traumentli Zsófia park egyik elhagyatott zugában s egy csodaszép sőt tündérrasszony jött feléje, megállott mellette és nyájas szóval kikerdegette nagy bánatáról. Vigasztalta és gyámoltotta. „A királyné volt!“ — mondja ragyogó szemmel a Lujza. (Stájerországi Aloiza is tudja, hogy magyarországi Erzsébet inkább volt Ischlben is királyné, mint — császárné.)

És azután nincs tovább. A jó királyné tovább ment azon az úton, a melyet számára a végzet kijelölt. És a szegény Lujza is tovább baktatott az élet — számára csak nyomorúsággal, a fáradságos munka göröngyeivel kirakott — utján.

A román nemzeti párt nem helyesli a nem itéli az obstrukciót, de nem talál a most folyó obstrukció számára erkölcsi alapot, mert az obstruktorok kormányra jutása esetén még sovínistább, a nemzetiségeket még jobban elnyomó uralomtól tart. Követeli a katonai javaslatok napirendről való levételét, az általános, titkos és egyenlő választói jog gyors megvalósítását és az összes függő kérdéseknek az új választói jog alapján egybehívandó parlament részére fenntartását.

Marsieu Jusztin volt a második szónok, aki szintén románul beszélt. A közgyűlés, amely az első román szónokot türelemmel hallgatta végig, most már erőlyesen követelte, hogy a szónok magyarul folytassa beszédét. Percenkig tartott a zaj, amelynek elültével Marsieu tovább szónokolt — románul. Az obstrukciót elítélte, de a románoknak a kormány iránti bizalmatlanságának is kifejezést adott.

(A javaslat mellett.)

Gyarmati Ernő dr. a javaslat mellett szólal föl. Goldissal polemizál, azt bizonyítva, hogy a megyei közgyűlés igenis illetékes a véleményadásra. A közgyűléstől nem a nép akaratának megnyilatkozását várják, hanem a törvényhatóság akaratát. Goldis és Marsieu felszólalásai a nemzetiségi érdekeket hangoztatták.

— Én nem ismerem el Magyarországon nemzetiségi sérelmeket! — jelentette ki Gyarmati dr. élénk éjjezés mellett. — Itt bármily nemzetiségű polgárnak, mint magyar honpolgárnak egyenlő joga van. Nincs olyan törvény, amely külön jogokat biztosítana a nemzetiségeknek! Aki Magyarországon él, ne ismerjen más érdekeket, mint az egységes magyar állami érdeket!

Ezután a javaslat három részével foglalkozott. A választójog reformjára vonatkozó rész kielégítette őt. A reformnak nem a nép akaratát, hanem a nemzet akaratát kell kifejezni. Bevallja őszintén, hogy nem hiva az általános egyenlő és titkos választói jognak, amely olyan végzetes és visszavonhatatlan hibákat vonhatna maga után, hogy azokat talán csak egy új abszolutizmus orvosolhatná. — Miután az obstrukció elítélésére vonatkozó részét a feliratnak senkisé sem támadta meg, ebből úgy látta, hogy

és könyörögni, hogy legalább addig üljön le, míg megissza a kavéját. Mindig térden csuszva dörzsöli föl a parkettát. Pedig a husz esztendő, kicsattanó egészségű tót hajadon, aki Lujza elodje volt, egyenes tilalmal ellenére mindig a partvisra csavart ronggyal simogatta nagy kényesen (mintha halcsont lett volna a — de kán) a padlót.

Lujza még hajadon a cselédkönyve szerint. Otvastam, de elfelejtettem és egyik szombat délelőttjén, mikor az erős, közös munka összéb hozza a sziveket és merészen átadálja az „ur“ és „szolga“ közt tátongó úrt a vikszes kefék és tollseprők tengerében, szórakozottan kérdeztem Lujzától, midőn a szokottnál is jobban megesett a szívem a görnyedező, hajladozó öreg cse éden: van-e gyereke?

Nem hiszem, hogy az „Orleánsi szüz“ ne-mesebb méltósággal felelt volna a roueni püspök méltatlan vádaskodására, mint amilyen nemes egyszerűséggel figyelmeztetett Lujza, hogy ő meg — hajadon. Alázatosan bocsánatot kértem feledék enységemért.

Hatvan esztendő, férj, gyerek, család nélkül!

— Én mindig dolgozni, erős dolgozni, csak dolgozni! — mondja szegény ártatlan dicsekvessel.

És ha már nem „dolgozni“, ha két reszkető keze fölmondja a szolgálatot? Ha a roskatag test összeesik, mint a tulságos teherrel megterakott igazonó pára, mi lesz akkor? Hol fogja lehunyni minduntalan könybeboruló, megtört fényű szemét?

Érdekes, hogy Lujza csak két szót tanult meg nyelvünkől igazán szépen kiejteni. De azt nagyon jól mondja, zsirosan, kemény hanglajtsással, miatha csak egy hortobágyi számadó-gazda emelintén meg vele a nagy kerék, első-fogó süvegét. Ez a két szó: „Isten fizesse!“ Mindent ezzel a két szóval köszön meg. Mintha csak tudná, hogy a hosszú, fáradságos életéért, melyet végig küzdött, majd csak az — „Isten fizet“ meg neki.

A költő.

A villamoson találkoztam a költővel. Igen megörültem, mert jó ideje, hogy nem láttam a híres embert. Csak szép költemé yeiben gyönyörködöttem, melyek sűrűn jelennek meg a lapok hasábjain.

Nyíjasan köszöntött és leereszkedő figyelmére méltatta szerény irodalmi működésemet. (Bocsánatot kérek, de ezt „muszáj“ megírnom, mert az már — tradíció. Az ember csak azért szokott híres emberekkel való találkozásról írni, hogy a sorok közé csempészhesse ezt a „megemlékezést“.)

Természetesen a magam részéről elragadtatással hódoltam kiváló tehetségének. Fáradt mozdulattal szakított félbe és szomorú mosollyal simított egyet magas homlokán, melyre dus, de itt-ott már őszbevegült hajcsomói hullottak. (A kalapját a kezében viselte a nagy meleg miatt) és beszélni kezdett keserűen, bánatos aggodalommal.

— Ugyan hagyja, kérem! Igen... Irok, mert a gyermekeimnek élni kell... Irok a ká-

ebben megegyeznek a nézetek. — Végül a véderőreformról beszélt, amely terheket ró a nemzetre, de kikerülhetetlen. A létszámemelés ellen harcoló koalíció is csak úgy tudta bevégezni annak idején harcát, hogy a katonai kérdéseket kiköszölte kormányprogramjából. Tisza István gróf fejtegetései után felesleges is vitakozni azon, hogy mennyire szükséges a véderőreform. Az állandó választmány javaslatát elfogadja.

(Ellenzéki hang)

László Gyula volt a javaslat elleni egyetlen magyar felszólaló. Nem érti — ezzel kezdte beszédét — mi szükség volt rendkívüli közgyűlésre. A miniszterelnöknek nem sürgős a véderőreform, miért sürgősebb a vármegyének? Az állandó választmány javaslatát részint alázatosnak, részint óvatosnak, részint pedig haragosnak találta. Alázatos ott, ahol a választójogról beszél, amelyet csak „remél”, pedig joggal követelhet. Óvatos a véderőreformmal szemben. Itt egyenesen ki kell mondani, hogy a véderőjavaslatok az ország érdeke ellen valók a szükségtelenek.

— Ki viselje a katonai terheket? — kérdezte a temperamentumos ellenzéki szónok derűtséget kelte — Hiszen az egész ország fiatalosága kivándorolt már, csak a vármegyei aljegyző urak, meg én maradtunk itthon!

Az obstrukcióról kijelentette, hogy az a házaszabályokkal való élés.

— Visszaélés! — kiáltották közbe többen.

— Legyen visszaélés — folytatta László dr. — De hiszen a Habsburg-család immár 400 éve obstruál...

Urbán Iván főispán arra figyelmeztette a szónokot, hogy az uralkodó személyét ne keverje a vitába s maradjon a tárgynál.

László Gyula dr. végül ellenindítványt adott be: mondja ki a törvényhatósági közgyűlés, hogy az obstrukciót helyesli, a véderőreformot a napirendről levétetni kívánja, a kormányt pedig az általános választói jog betervezésére utasítja.

Ezután Janku Kornél román nemzeti párti szólt föl és a heveshangú beszédben románul kritizálta a kormány működését, a nemzetiségi kérdésben való magatartását. Janku román fel-

szólalását már a legnagyobb türelmetlenséggel hallgatták és az elnöklő főispánnak ugyancsak erőlyesen kellett közbelépnie, hogy Janku megkezdhesse beszédét. A beszéd alatt a magyarok nagyrésze kivonult.

(Gáll Jenő beszéde)

Az utolsó szónok Gáll Jenő dr. főrendiházi tag volt, aki elsősorban is azt állapította meg újból, hogy a közgyűlés illetékesen nyilváníthat véleményt az eléje kerülő kérdésekről. Már az előző felszólalásokból megállapítást nyert hogy itt a törvényhatóság véleménynyilvánításáról van szó. Lehet, hogy a megyei rendszer mai kialakulásában nem a legtökéletesebb, de illetékességét politikai kérdésekről nyilatkozásra kétségbevonni nem lehet. Maga Goldis is ellenmondásba jutott, amikor határozati javaslatot adott be a közgyűléshez, amelyet nem tart véleményadásra hivatottnak. Tehát abban az esetben sem illetékes a közgyűlés, ha elfogadja Goldis javaslatát? — Az obstrukciót László Gyula kivételével minden szónok elítélte. Az egyik, aki a román nemzeti párt nevében beszélt...

— Ugy van — bólint rá Goldis László dr.

Gáll Jenő dr... azért helytelenítette az obstrukciót, mert az egy faj uralmát, a magyar fajét, akarja erősíteni. — Ki kell jelentenie, hogy egy nemzetiség sem szorul ebben az országban faji szempontból háttérbe. Indokolatlanul beszéltek tehát a románok osztályuralomról, feudalizmusról. Ezt a mai parlamentet a közép nemesség hozta létre és ez az osztály ma éppen nem többsége a parlamentnek. A nemesség igenis önmagát feláldozva adott jogokat a népnek. (Taps.) Ilyen körülmények között feudalizmust emlegetni a legnagyobb tudatlanság. — Az obstrukciót azért itéli el, mert visszaél egészen más célból alkotott jogokkal. Az obstrukció valóságos lázadás a törvényalkotás ellen, amit éppen úgy, mint a forradalmakat, csak nagy nemzetelnyomás és visszaélés tesz igazolhatóvá.

A katonai javaslatok ellen forma szerint felirhatna a közgyűlés, de lényegében nem teheti ezt, mert ha a parlament, az erre illetékes fórum már tárgyal egy törvényjavaslatot,

akkor a megyének nincs utasítási joga, befolyása.

A választói jog kérdésében is elfogadja az állandó választmány javaslatát, amely a helyes közéletre áll. A választójogot nem abszolút emberi jognak tartja, hanem közfunkciónak, amelyhez igen is meg kell válogatni a reá alkalmasakat. Ennek az államnak érdeke, hogy egységes magyar állam maradjon. Hiába tiltakoznak a románok: ők is tagjai ennek az egységes államnak és nem találnak egyetlen embert sem az országban, aki egyetértene federalisztikus törekvésekkel! Azokat az elemeket, akik az államrendjét felforgathatnák, a demagógiát juttatnák hatalomra, vagy éppen a federalista törekvéseket, azokat az elemeket nem szabad választói joggal korlátlanul felruházni. Az állandó választmány javaslatát elfogadja.

(„Az elnyomott” románok.)

Goldis László dr. a zárszó jogán szólt föl és azt fejtegette, hogy a románokat elnyomják minden vonalon. Például főlemlíti, hogy Aradmegyének, ahol sok a román lakos, még soha sem volt román főispánja. Azután Gáll Jenő dr.-ral polemizált hosszasan.

Urbán Iván főispán felelt még röviden Goldisnak arról, hogy igen is volt nem is egy, hanem két román nemzetiségű aradi főispán is.

(A szavazás.)

Több felszólaló nem jelentkezett, névszerinti szavazást nem kértek, tehát egyszerű felállással döntöttek az állandó választmány javaslatáról. Mellette pár perc alatt megszámíthatatlan sok bizottsági tag szavazott, ellene összesen hét — a hétből is négyen a román nemzeti párt veréi.

— Megállapítom, hogy a törvényhatósági bizottság hét szavazat ellen óriási többséggel elfogadta az állandó választmány javaslatát — mondotta ki a határozatot Urbán Iván főispán.

A közgyűlési tárgysorozat további pontjaival két perc alatt az osztályozó-bizottsági tagok zaja közben végeztek. Minden külön érdeklődés nélkül ment keresztül a munkásbiz-

vészában a márványasztal sarkán, fecsegő, ostoba szájkók társaságában, irok otthon a szegény konyha pörkölt hagymájának illata mellett, a villamoson a jegyzőkönyvemben, szóval mindenütt, csak nem, ha ihletet, hangulatot érzek. Mert a feleségem éppen akkor jelenti, hogy a szolgáló fölmondott és a pék kisebb zsömlét süt, mint régente... Irok, mert élni kell és mert fizetnek érte... De, — folytatta halkra tompított hangon és szemében valami furcsa, esdő kifejezés jelent meg — már nem hiszek magamban. Kétség gyötör, hogy az újságok nem a nevemért, a híremért fogadják-e el a dolgaimat. És mert tudják, hogy a gyerekeimnek kenyér kell... Tudja-e, mit akarok — sugta halkán egy összeesküvő félnék szorongásával, — be akarom küldeni névtelenül, vagy álnéven a verseimet. Vajjon közölnék-e akkor?

Elszorult szívvel tekintetem sápadt arcára, a hogy tűnődve nézte a rohanó villamos ablakán keresztül az utca nyüzsgő, zsidongó tömegét.

Husz esztendő dicsősége, hírneve után, hogy gyötrődik ez a szegény ember!...

— Nem, nem merem, mégsem merem — susogta inkább magában a híres költő — mert hátha — nem fogadják el?!

Gunyos, felsőbbes, megvető mosolyra torzította a száját, de a szeme telefutott könnyel.

— Cs mintha az enyém is elhomályosodott volna, a hogy a kalauz kinyitotta a kocsi ajtaját és hirtelen erős légvonat csapot keresztül a villamoson.

Az új énekesnő.

A direktor fölment Budapestre, hogy új énekesnőt szerződtessen, mert a régi — igen alkalmatlanul — éppen a téli szezon közepén ajándékozta meg tulboldog férjét egy egészséges figyerekkel. A hogy megérkezett: az öreg az új akvizícióval, mindenki a szemébe nevetett. A koloratur énekesnő, a kinek — köz tudomás szerint — többnyire királynőt és más nagyragu dámát kell ábrázolnia, olyan volt, mint egy beteg kis fekete macska. Sovány, olajbarna bőr, boglyashaju teremts. A hangja — igaz — szép volt meg talán a szeme, különös-n este, színpadon, ha kék festékekkel körülárnyékolta és a pilláit korommal kifényesítette. De egyébként igen jelentéktelen nő-ske volt. A színügyi bizottság elnöke, a ki a művésznők külső előnyeit illetőleg kifejtett esztétikai érzékkel bírt, mindig hátat fordított, ha kilépett a színpadra és csak azért nem citalta miatta a direktort a bizottság „vészitörvényszéke” elé, mert belátta, hogy szezon közepén bajos alkalmasabb énekesnőt találni.

De a tenorista sehogy se akarta ezt belátni. És valósággal könyekre fakadt, mikor új partnerét meglátta.

(A kiról a szubrett tulboldogan jegyezte meg: „Igazán szép tőle, hogy ennyire — csunya”)

De igaz is, hogy komikusan festettek ketten együtt szerelmi duett közben. A tenorista gyönyörű szál fiu volt. Magas, egyenes, mint a fiatal nyáfa. Valósággal körülrajongták az asszonyok. Pedig már nem is volt szabad. Völégénye volt a drámai szendének. Egy eszmé-

nyien szép, fiatal szőke leánynak. Ha ez a pár ember karemfogva sétált a színház felé, csoportosulás támadt körülöttük. Még a sarki gyümölcsös kofa is rajtuk feledte a — pápaszemét.

Ez a fiu halálosan gyűlölte az új énekesnőt. Valósággal agyongyötörte a direktort panaszaival, hogy ő nem játszik vele, mert kinevetik. Minden próbán „hecc” volt közöttük. Pedig az énekesnő nem volt valami áspis kigyó. Sőt igen csendes, alázatos természet. Soha se vegyült az általános társalgásba, a próba közti vidám tereferelésbe. Mindig magában sétált a kullisszák között hangtalan, sompolygó léptekkel, lesütött fejjel. De valahogy mégis úgy tetszett, mintha mindent hallana — különösen, ha róla beszélnek. És egy ketrecbe zárt, éhség és kegyetlen bánásmód által elgyötört fiatal tigrisre emlékeztetett, a ki látszólag meghunyászkodva, bensőleg olthatatlan gyűlölettel és bosszuszomjtól ég. (Pedig külsőleg, szegény, inkább a mesebeli vampir-féle szárnyas egérre hasonlított.)

Egy szép napon, valamelyik új operett emléképróbján — megint nagy csetepaté volt a tenorista meg az énekesnő között. Azaz, hogy a tenorista kellemetlenkedett a partnerével. Anyira, hogy a rendező kénytelen volt a direktort beinvitálni az irodájából igazságtétel végett. A direktor bement. Összeszidta az ügyelőt, a sugót, a diszitót, a kellekest, sőt még a rendezőt is. De az elkényeztetett tenoristához egy szót sem szólva, mint aki jól végezte dolgát, visszasétált az irodájába, a szivarja mellé.

A színpadon megmaradt minde a régieben. A tenorista duzzogott és csak immel ámmal énekelt. Az új énekesnő meg sirt. Eddig még

tosító pénztár ismert kérelmének megtagadása is. Amikor politikai kérdésekkel foglalkozik a megyegyűlés, akkor már ez így szokott lenni: semmi más nem érdekes, csak a politika.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros és a motoros konfliktusa. A hegyaljai motorosvasut megalapításakor Aradvárosa a vállalat támogatásául ötven darab törzsrészenyvet jegyzett. Rekompenciaképpen pedig kikötötte a város, hogy a társulat köveztvám címén a városba érkező utasok után személyenként két fillért fizessen. A köveztvám belyő összeg minimumául 4000 koronában állapodtak meg. A szerződés tervezetét a város felterjesztette a belügyi és kereskedelmi miniszteriumba. A kereskedelmi miniszter a feliratot azzal a megjegyzéssel küldte vissza, hogy a város az utasok utáni kétfilléreket ne köveztvám, hanem területbhasználát címén szedje és a szerződés tervezetét így módosítsák. Ebbe a módosításba a vasutársaság nem ment bele, sőt 1908 ban az évi négyezer korona fizetését is beszüntette. A város erre döntésre hívta fel a kereskedelmi miniszteriumot, ahonnan olyan tartalmu leirat érkezett vissza, hogy tekintettel a vasut villamosítására a város kezdjen újabb tárgyalást a társasággal. A városi közlekedési bizottság a társaság megbízottai: Tolnay Kornél alelnök és Zerkovitz Rudolf vezérigazgató bevonásával ma e tárgyban ülést tartott. A tárgyalás azon az alapon történt, hogy tulajdonképpen a vasutársaság kérelmére egy már meglévő szerződésnek a méltányos megváltoztatásáról, vagy pedig az eredeti szerződés korrigálásáról van szó. Ez alapon a bizottság úgy határozott, hogy a vállalat tartozik az eddigi négyezer koronás minimumot ezentul átalányképpen fizetni és köteles egyuttal az 1908. óta elmaradt összeget is megtéríteni, ellenkező esetben a város ragaszkodik az eredeti szerződésben foglalt jogaihoz. A társaság megbízottai kérésére a bizottság három napi halasztást adott a válasz megadására.

Városi alkalmazottak biztosítása. A munkásbiztosító törvény szerint a városok kötele-

sek nyugdíjjogosulatlan tagjaikat a munkáspénztárnál biztosítani. Ez azonban eddig Aradon nem történt meg, mert a város husz hétfig maga fizette járandóságait munkaképtelen alkalmazottainak. A munkásbiztosító pénztár most egyezségeket ajánl a városnak, hogy az 1907-től 1911-ig elmulasztott időre fizessen hater ezer koronát, jövőre pedig alkalmazottait rendszeresen biztosítsa. Az egyezség ajánlatot a mai tanácsülés véleményezés végett kiadta a jogügyi bizottságnak.

Alaptalan vádak az aradi pénzügyőrség ellen.

— Soltész főbiztos nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Néhány nap óta Aradon tartózkodik Soltész Géza pénzügyőri főbiztos és az aradi pénzügyőrség működését vizsgálja felül. Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, mintha az aradi pénzügyőrség egyes tagjai szabálytalanságokat követtek volna el s összejártszva a magánfelekkel egyeseknek jogtalan előnyt biztosítottak.

Az elterjedt hírek szerint Lukács László pénzügyminiszterhez több aradi kereskedő feljelentést küldött. A feljelentés azzal vádolja az aradi pénzügyőrség tagjait, hogy hivatalos működésükben nem objektívek. Egyesek a kereskedőktől pénzt fogadnak el s ezeknek a kereskedőknek, italmérőknek szabálytalanságait a pénzügyőrök nem veszik észre, viszont azoknak, akik nem pénzelik őket, kellemetlenkednek, igazságtalan bírságokkal sújtják.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Soltész Géza főbiztossal, ki az ügyről a következőket mondotta:

— Már pár napja tartózkodom a városban, de — s ez bizonyítja legjobban az elterjedt hírek valótlanosságát — csak tegnap értesültem arról, hogy ittlétemet valami fegyelmi vizsgálattal hozzák kapcsolatba. Hát ez nem úgy van. Igaz, hogy folyik vizsgálat, de nem a pénzügyőrség, jobban mondva annak egyes tagjai ellen, hanem a rendes évi felülvizsgál-

lat. Így természetesen szó sincs arról, hogy én magánfeleket citáltam volna magamhoz, vagy a rendőrséghez. Biztosítom, hogy ha egyes pénzügyőrök ellen kellene fegyelmi vizsgálatot vezetnem ily súlyos vádak miatt, akkor azt a legnagyobb titokban vezetném, mert azt az ügy érdeke megkívánja. De jelenleg, ezt nyomtatékkal ismétlem, csak a rendes felülvizsgálatról van szó. Ez pedig nem úgy történik, hogy a feleket magamhoz citálnám, hanem én megyek el a pénzügyőri felügyelet alatt álló kereskedőkhöz, italmérőkhöz.

— Magam is szeretném tudni, hogy tényleg történtek-e visszaélések. Ha pozitív vád merült volna fel, a vizsgálatot rögtön megindítottam volna, de a hírek csak általános keretekben mozognak, konkrét feljelentés pedig nem érkezett sem hozzám, sem máshoz. Az elterjedt hírekre való tekintettel azonban annyit megteszek, hogy minden egyes vizsgálat végén megkérdezem a féltől, hogy van-e valami panasza. Eddig mindössze három ízben kaptam igenlő feleletet s ezek is csak apró-cseprő mindennapi dologra vonatkoznak. Az egyik kereskedő például arról panaszkodik, hogy könyveit bélyeghiány miatt, szerinte igazságtalanul, meglelelezték. Hát az ilyen lelelezések nagyon gyakoriak és itt nem lehet visszaéléstől szó, mert az esetleg sérelmet szenvedett félnek két felebbezési fórum, köztük a közigazgatási bíróság, áll rendelkezésükre. Ismétlem, hogy visszaélésekre eddig nem jöttem rá.

Balogh János aradi pénzügyőri főbiztoshoz is kérdést intéztünk a vádakra vonatkozólag, Balogh a következőket mondotta:

— Az elterjedt hírek egy egész testületet sértenek, anélkül, hogy biztos adatokat szolgáltatnának. Az én értesülésem szerint az egész ügy abból keletkezett, hogy néhány szabálytalanságok miatt megbüntetett italmérő és élelmiszerkereskedő, azért, mert én nem néztem el a szabályokba ütköző dolgaikat, megnehezített rá. Ezek ügyvédhez fordultak és annak segélyével adatokat akartak gyűjteni ellenem az irányban, hogy működésemmel szabályellenes. Nyugodt lélekkel mondhatom, hogy a bűnöm

soha se láttak könyvet a szemében. Ha valami bánatom érte, sápadra fakult a barna bőre és összeszorult vékony ajka, mint egy lecukott késpenge. De most sirt. Csodálatos bájjal tudott sírni. Mint egy szepegő, félnék gyermek. Nem torzult el az arca, nem kaparászott azonnal a zsebkendője után. Lassan peregtek, gyönyözték végig a könnyecsek barna arcán, még jobban kifenyésedett tőle amugy is szép szeme. Aztán hosszan és bánatosan tekintett a tenoristára. Mintha csak azt kérdezné: „Miért bánasz így velem... miért éppen te bánasz így velem?” A tenorista, ahogy vélellenül rápillantott, meglepetve, csodálatos zavarral meredt a lányra. Most már nem akarattal, hanem egészen vélellenül is eltévesztette a taktuszt. És a próba folyamán többé egyetlen egyszer se kellemetlenkedett az énekesnővel.

Másnap a főpróbán — az egész személyzet élénk meglepetésére — igen jól ment minden. A tenorista úgy bánt az énekesnővel, mint egy melegszívű nagy író, kezdő, tapogatózó kollégájával: gyöngéd tanácsokkal támogatta és csunya elnéző figyelem volt vele szemben. Anyira ment jóindulata, hogy kegyesen elfogadta partnerének alázatosan följajánlott óriás struccotollát kölcsön az estali előadásra, nagy kalabrial kalapja mellé. Sőt harmadnap, mint egy nyájas fejedelem, leereszkedő szivességgel tűrte, hogy az énekesnő lábujjhegyre ágaskodva, megigazítsa nykán azt a művészi csipkefodrot, melyet megint csak a kis fekete hölgy kölcsönzött neki.

És a menyasszony... a tenorista menyasszonya?! Ó szegényke — mint rendszeren történni szokott, ha a nagy „Véletlen”, ez a minden gonosz ördögök fejedelme keveri a kár-

tyát — nem volt odahaza. Szerződés céljából Budapestre uazott vendégszerepelni. Mire diadalittasan hazajött, itthon már rendben talált mindent. A szép Herakles ott hevert a ravasz, csunya kis Omphale lábainál. Aki csak éppen guzsalyhoz nem ültette meghódított zsákmányát. De egybként teljesen kiéjlődött tigriskörmek bujtak elő a rut kis macskabőr alól. A kis nőcske kivirágzott, megerősödött a tenorista oltalma alatt. Mint a borosyán, ha erős tölgyre kuszik. A régi csendes teremés, akit ha nem szerettek, nem is gyűlöttek, eltűnt, hogy egy új, kötekedő, éles nyelvű, rátartó — primadonnának adjon helyet. Egymást érte az öltözében a skandalum. Különösen ha az új és a régi menyasszony összekerült. Amit egy, a sokáig visszafojtott harag és gyűlölet tüzeben megértelt, epétől duzzadó szív kigondolhat, mind azt a gyilkos mérget kiöntötte a szerencsétlen elhagyott leány fejére. Mindenki meggyűlölte érte. Csak a tenorista imádtá olyan vak örülettel, hogy képes volt miatta gyáván megsérteni megcsalt menyasszonyát is. Mintha varázsló bájt italt italt volna vele ez a rut kis teremés. Pedig a leánynak csak egyetlen fegyvere volt: okos ravaszága. A férfiak meg egyetlen gyöngesége: hiúsága.

Igy álltak a dolgok, amikor megint változás történt a személyzetben. Ezuttal új baritonistáért kellett fölzónazni a direktornak Budapestre, mert a régít megszoktatta a regálebérlő lelkes színházbarát — felesége.

Az új baritonista igen szép ember volt. Felesége csinos, fiatal kardalosnő, akit szintén szerződött az öreg, mert egymás nélkül soha se mentek sehová.

A hogy megérkezett az új Ripp, meg Gön-

dör Sándor, csaknem ököre mentek, az első próbán a tenoristával. A boldogtalan jövevény ugyanis nem ismervén a helyzetet, bizalmasan azt kérdezte az új énekesnőről — épen a szerelmes lovag előtt: „Honnan szerezte az öreg ezt a csuf kis csodabogarát?”

Természetesen azonnal akadt „jóindulatu” barátnői szív, a ki besugta az énekesnőnek a baritonista csufondáros megjegyzését. A leány veszedelmesen elhalványodott, vékony ajka lefelé görbült, mint egy megfeszített, célzásra igazított íjj. Aztán titokzatosan, — elmosolyodott és nyájas beszélgetésbe kezdett a baritonista — feleségével.

Egy hét múlva az asszony síró-görcsöt kapott a kulisszák közt Ripp van Winkle előadása közben, mert az ura, a boldogtalan kótor vadász, meg a kis fekete, csunya Lisbeth, olyan természetesen öleltek és csókolóztak a nagy duett alatt és után, hogy a tenorista, a ki égő szemmel leste őket a dekorációk mögöl (pedig csak a második fölvonás szellem-jelenetében lett volna dolga a színpadon) halotthalvány arccal harapta véresre az ajkát. És egy másik hét múlva a baritonista felesége — csunya színpadi botrány után — haza utazott a szüleihez, a szép tenoristát pedig, az asszonyok imádtott bálványát — átöltött koponyával találták a lakásán.

A kis vámpír-nő pedig, miután a fölháborodott közvélemény, — amelyet tomboló dühvel vett tudomásul — nem engedte többé föllépni elment. Magával vitte az elkábult, meggyötört baritonista-imádját Meg is tartja, míg újabb zsákmányt nem morzsolhat szét apró fogáival.

mindössze annyi, hogy nem türtem szabálytalanságokat s különösen szigorúan jártam el a zugkoresmákkal szemben, azok működését megakadályoztam. Ezt a rendes évi felülvizsgálat ki fogja deríteni s azt is, hogy ugy én, mint alantasaim működésükben egy hajszálnyira sem tértünk el a szabályoktól. A vád majd vissza fog pattani azokra, akik azt koholták, mert én nem hagyom megtorolatlanul a támadásokat.

Jaj, anarchista.

— Egy művelt ifju szenvedései. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, szeptember 9.

Szabó Pál története, amely az alábbi sorokban röviden és megdöbbentően bontakozik ki, tulajdonképpen kedves kulturkén szép Magyarországról. Kulturkép, amely megmutatja, hogy tanulással és érettségi bizonyítvánnyal is el lehet jutni a rongvokhoz, de megmutatja azt is, hogy veszedelmes dolog rongvokban járó embernek elárulni a tudását. Szabó Pál betört fejjel tanulta meg ezt az igazságot.

Ott kezdődik a történet, hogy mi asszonyt hozott a házhoz Szabó Imre félegyházi földbirtokos, Szabó Pál apja. Az új asszony fiatal volt és nem jó szemmel nézte az ura legényfiát. Addig eskálódott ellene, míg összevesztette a férjét a fiúval, akit elkergettek a háztól. Szabó Pál felvágolt Budapestre. Érettségi bizonyítványa van, de megfelelő állást nem kapott. Kénytelen volt beállni szolgának egy fűszerüzletbe. Husz forint havi bért kapott, dolgozott reggeltől estig, de megélni nem tudott. Nem volt még hozzászokva Szabó Pál a nyomorúhoz, hazament Félegyházára, hogy kibéküljön az apjával. Az új asszony azonban nem türte. Nekikeseredve, rongyosan, meztláb indult vissza gyalog a fiú Budapestre. Tegnap hajnalban ért Vecsés falu határába.

Csendesen bandukolt a szőlők alatt, amikor meglátta, hogy egy éhes csavargó gyerek odalopdázik a szőlőkhöz, körülnéz, nem látja-e senki, és lelop egy fűrt szőlőt a tőkéről. A csász azonban meglátta a tolvajlást és revolvert fogott a gyerekre. Szabó megjegyezte, hogy egy fűrt szőlőért még nem szabad revolvert fogni az éhes emberre. Ezért őt is bevitte a csász a község házára. Három rendőr és egy biztos fogadta őket a község házában. A biztos ur rögtön Szabót vette vizsgálat alá. Megmotozta és egy piros kötésű könyvet húzott ki a zsebéből. Kinyitotta a könyvet és elolvasta a címet:

SCHOPENHAUER:

A SZABAD AKARATRÓL.

— Hohó! — konstátálta a rendőrbiztos — hiszen ez egy anarchista. Anarchista könyveket olvas, ez a Schopenhauer is egy híres, veszedelmes anarchista volt!

Szabó Pált persze rögtön letartóztatták és vallatásra fogták. Hogy milyen eszközökkel kezelik az anarchistákat Vecsésen, azt mutatja Szabó három helyütt bevett koponyája. Véresen, betegen vászorgott fel másnap — mikor kiergédtek — a szerencsétlen ember Budapestre.

Most napi két koronáért napszámoskodik, az intelligens, huszonnégy éves fiatalember, hogy megélhessen, közben pedig szent fogadalmat tett, hogy Vecsésre többé nem megy — Schopenhauerrel a zsebében.

Terjed a kolera.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9

Valósággal megdöbbentő, hogy a hatóság gondos és éber ellenőrzése mellett is milyen ijesztő módon terjed a pusztító rém: a kolera. Ujpesten mindent elkövetnek az egészségügyi faktorok és mégse lehet megakadályozni, hogy újabb koleras betegek ne rémítsék az országot, de még jobban az ottani lakosság nyugalmát. Ujabban nemcsak Ujpesten, hanem Zilahon is fedeztek föl koleras betegeket. A Duna gőzhajózási Társaság és a Magyar Folyam és Tengerhajózási Társaság egy-egy hajóján is fordult elő koleragyanus beteg és félt, hogy a megfertőzött Duna mentén egyre sűrűbben fog jelentkezni a rettenetes betegség.

Kolerás család Ujpesten.

A bakteriológiai intézet ma délelőtt fejezte be Jankovics Antal ujpesti munkás és hozzátartozóiról a vizsgálatot. Az eredmény az, hogy Jankovics és egész családja ázsiai koleraiban szenvednek. Jankovics Antal a Schreiber-féle fátalépen dolgozott. Felesége és három gyermeke vele együtt let' beteg és valamennyiüket a járványkórházba szállították, ahol Jankovics négyesztendő István nevű fia tegnap reggelre meghalt. A bakteriológiai intézet a szomorú eredményről délben tett jelentést a belügyminiszteriumnak, amelynek intézkedésére ismételten szigorúan fertőtlenítették mindazokat a helyeket, ahol Jankovicsék megfordultak.

Az ujpesti Leiner-gyár nyomozása szerint kiderült, hogy a kolera első áldozata, aki halála előtt négy nappal lépett munkába, a Dunából kifogott délelőtt haltól betegedett meg és 6 inficiálta a többieket.

Kolerás hajók.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság 652. számú uszályhajóján az ujpesti rakpart előtt ma reggel nyolc órakor rosszul lett Grekó Sándorné, Kapitány Rozália, az uszályhajó kormányosának negyvenkét éves felesége. Göresők lepék meg és hányt. A tiszt orvos határozottan kolera gyanusnak találta és elrendelte Grekónénak a Szent Gellért-kórházba való beszállítását. A 652. számú uszályhajót az összekötőhidnál vesztegár alá helyezték és fertőtlenítették.

Grekóné megbetegedésén kívül, a mely csaknem kétségtelenül kolera, más gyanus esetek is fordultak elő. Ma reggel a keleti pályaudvar főbejárata előtt Vekics Nikola 23 éves villanyszerelő kolera gyanus tünetek között összeesett. A Szövetség-utca 12. számú házból egy munkást, a Bálvány-utcaából egy épülő házról egy napszámost szállítottak még be a járványkórházba, e két utóbbi eset azonban nem bizonyult kolerának. Az utóbbi napokban beszállított többi gyanus betegről a bakteriológiai vizsgálat negatív eredménnyel járt, kivéve a Százados-utcaából beszállított inasgyerek esetét, amelyről még nincs bakteriológiai eredmény.

A Dunagőzhajózási Társaság Max Ferdinánd nevű személyszállító hajóján tegnap Komárom mellett rosszul lett egy matróz. Komáromban beszállították a kórházba. A hajó megérkezett Budapestre, itt fertőtlenítették s mivel megállapították, hogy a matróz nem járt olyan helyen, ahol megfertőzhetette volna magát, a közönséget, amelyben nagy volt a rémület, kibocsájtották. Addig, amíg Komáromból jelentés érkezik, a hajót elszigetelik.

Megszökött kolera gyanus munkások.

Zilah, szeptember 9. Az ujpesti polgármesteri hivataltól e hónap 8. ikán távirati értesítés érkezett a zilahi főszolgabíróhoz arról,

hogy négy felsőnyárlói munkás a koleraival fertőzött ujpesti Leiner-gyárból megszökött. A polgármester távirati értesítésben figyelmezteti a főszolgabíró, hogy állapítsa meg, vajjon a kolera gyanus munkások hazaérkeztek-e és a mennyiben Felsőnyárlón tartózkodnak, intézkedjék az elszigetelésükről és orvosi megfigyelésükről.

Tarpay főszolgabíró a távirati értesítés nyomán rögtön intézkedett. Kiderült, hogy a táviratban megnevezett munkások csakugyan Felsőnyárlóra érkeztek. A főszolgabíró rendelkezése a községi bíró a négy munkást a járványkórházba helyezte el és másnap Ruszka dr. járásorvos utasításai szerint megtették a szükséges óvintézkedéseket.

Egyidőre megindították a nyomozást és megállapították, hogy a Szilágyságból sokan voltak alkalmazásban a megfertőzött gyártelepen, és hogy ezeknek legnagyobb része megszökött azonnal, mihelyt hallotta, hogy a gyárban több koleras beteg meghalt. Ilyen volt többek között Gyurucán János eszmörlői lakos, aki augusztus 28. án szökött meg Ujpestről és szeptember 4. én, tehát egy héttel a szökése után, ugyancsak az ujpesti polgármester felszólítására beszállították a járványkórházba. Aggasztó, hogy ez az elkülönítés ugyanabban a ruhában történt, amelyet a gyárban viselt. Majrádon is közrekerült hat szökevény, úgy hogy eddig összesen husz szilágymegyei munkás áll megfigyelés alatt.

Annak a késedelmeskedésnek, amely a megszökött munkások elkülönítése körül nyilvánult meg, megvan a következménye. Zilahról azt jelentik, hogy két eszmörlői munkás kolera gyanus tünetek között megbetegedett. A hír még hivatalosan nem nyert megerősítést.

Más vidékeken.

Temesvárról jelentik, hogy a csáktornyai határrendőrség arról értesítette a hatóságot, hogy két olasz iparos utazik Temesvárra az ottani kalapgyárhoz. A rendőrség a két munkást feltartóztatta a temesvári állomáson és vesztegár alá helyezte.

Fiuméből jelentik: A Zágrábban megjelent bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy Rubcich Matild szusáki dohánygyári munkásnő ázsiai koleraiban halt meg. A szusáki előjáróság nyomában megtett minden óvintézkedést, hogy a kolera továbbterjedését megakadályozza.

Hivatalos jelentés.

A belügyminisztérium ma délben a következő hivatalos jelentést adta ki a kolera körül: Az Ujpesten kolera gyanus körülmények között megbetegedett Jankovics családra vonatkozó bakteriológiai vizsgálat még nincs befejezve. Ujpesten újabb megbetegedés nem történt. Budapestre gyanus megbetegedésekről adtak ugyan hírt, de ezek a megbetegedések nem bizonyultak kolerasnak. Komolyabb figyelemre tart számot a magyar királyi folyam- és tengerhajózási társaság ma reggel érkezett 652. számú uszályáról jelentett megbetegedés. A beteg egy matróz felesége, akit a hajóról a Gellért kórházba szállítottak. Sem a pozsonyvármegyei Süly, sem a bácsbokodrommegyei Palánka községből nem jelentettek újabb megbetegedést.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
nyomda	— — — — — 151

Elfogott nemzetközi szélhámosnő.

— A világvárosi szállodák réme. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, szeptember 9.

Veszedelemes nemzetközi szélhámosbanda egyik tagját tartóztatta le ma a budapesti rendőrség Wittenberg Ella artistanő személyében.

Wittenberg Ella, akit *Mirett* néven ismer az artista és színészvilág, bejárta Európa valamennyi nagyobb városát, de nem igen tudott zsoldágra vergődni. Nem sokra becsülték a művészetét s azért szeretett volna valami jólétezőbb üzlet után nézni. Kapóra jött neki, hogy kóborlásai közben megismerkedett egy *Neumann* nevű rosvott multu egyénnel, aki egyike a leghírhedtebb és legveszedelmesebb szélhámosoknak. Wittenberg Ella csatlakozott a szélhámoshoz és egy ideig így dolgoztak kettesben. Munkájukat szép siker koronázta, Európa különböző nagy városaiban egymás után követték el a legnagyobb „vágásokat”.

Később a társaság még egy taggal szaporodott. Bevették a bandába Wiedemann Ottó elzüllött kereskedőt és most már hármashban nagyszabású tervek kezdtek kidolgozni. A banda tagjai Wittenberg berlini lakásán nagyszabású kísérleteket végeztek *mérgező gázokkal, amelyeknek az lett volna a hivatásuk, hogy ha a kulcsukon a szobába befújják, a szobában lévők elkábuljanak.* A kísérletek azonban nem jártak kedvező eredménnyel, mert a gázok rendesen súlyosabbak voltak a levegőnél és azért a padlóra üledtek le. Mikor aztán látták, hogy az új módszerrel nem lehet kellőképen „dolgozni” visszatértek a régi szisztemához.

A banda különösen Berlinben egész sereg betörést követett el. Rendszeresen éjnek idején fekete ruhában és fekete álarokban működtek, úgy hogy nem lehetett őket észrevenni. Mégis mikorra a hasonló betörési esetek már nagyon felszaporodtak a német rendőrség erélyes nyomozáshoz látott. Sikert a banda egyik tagját leleplezni és *Neumann* hamarosan le is tartóztatták. *Neumann* vallomása nyomán pedig hamarosan a rendőrség hatalmába került a másik két cinkostárs is.

Letartóztatták Wiedemann Ottót és Wittenberg Ellát is, akinél — mint a rendőrovoos konstatálta — golya állt a házhoz. A berlini ügyészség, amelyhez az ügyet áttették, Wittenberg Ellát a Karité kórházba küldte. A Karitében július 21 én megvizsgálták az artistanőt és állapotára való tekintettel ott is akarták tartani. A vizsgálat után a beteget felküldték a kórház emeletén levő felvételi irodájába. Wittenberg Ella fel is ment, de mivel az irodában nem talált senkit, felhasználta az alkalmat és elillant, mint a kámfór. A szökést a kórházban nem vették azonnal észre, s csak július 23-án jelentették be a rendőrségnek. A jelentésre Berlin valamennyi rendőreit és detektívjét mozgósították, de hiába, a szökevénynek nem sikerült nyomába jutni.

A berlini rendőrség értesítést küldött a szökésről minden városba és elsősorban Budapestre, mert ott él a leány bátyja, akinek a fővárosban látászász üzlete van. Az az intézkedés is hiába valónak bizonyult, míg végre ma sikerült a szélhámos artistanót kézrekeríteni.

A fővárosi rendőrség értesült, hogy a szülészeti klinikán néhány hét óta egy artistanő fekszik. A rendőrség érdeklődött a beteg kiléte felől és kiderült, hogy a gyermekágyas beteg Wittenberg Ella. A szélhámosnő épen ma sza-

badult volna a kórházból és már elakart távozni néhány napos gyermekével, mikor letartóztatták. A detektívek a szélhámos artistanőt bevették a főkapitányságra és mindaddig ott tartják, amíg a berlini ügyészség hovászállításiáról nem intézkedik.

A megsonkított hadnagy.

— Ha a férj féltékeny. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, szeptember 9.

Temesváron több ízben beszéltek egy pikáns ügyről, amelynek egyik epizódja az volt, — hogy valakinek levágták a fülét, illetve annak egy tekintélyes darabját. Levágták pedig orvul, boszúból s amikor visszakérte, hogy az orvos odavarrja a helyére, nem kapta vissza, mert a támadó eltette — emlékebe.

Valahol ott kezdődött a dolog, hogy egy honvédd hadnagy, nevezzük A. B. nek, megismerkedett egy állami tisztviselő, mondjuk C. D. családjával. Igen jó viszonyban voltak egy ideig, de ezt a jó viszonyt megzavarta egy híresztelés, amely arról szólt, hogy a hadnagy udvarol a tisztviselő feleségének. A két ember tisztázta egymás között a kérdést és megállapodtak abban, hogy C. D. elválk a feleségétől, akit A. B. nőül fog venni. Később C. megmondta a dolgot, levelet írt barátjának, amelyben közölte vele, hogy ő nem válk, hanem megtartja a feleségét magának, egyben kéri, kerülje a vele és családjával való találkozást. Így állott az ügy, amikor egy éjjel a két ember találkozott a Délvidéki Kaszinó kávéházában. Katonazene játszott éjjelig, éjjel után pedig ráosendített a cigány a Hulló falevélhez címzett zenei diszharmonióra. C. úgy vette észre, hogy A. őt fixszirozza, ami nagyon felingerelte. Haragjában aztán nem közönséges dologra határozta el magát. Amikor A. egy pár pillanatra kiment, utána sietett, melléje állt és így szólt:

— Emléke . . .

A. nem tudta mire vélni a dolgot és azt hitte, hogy C. valaki másról beszél. Pár perc múlva aztán valami forróságot érzett a nyakán. Odanyult és a keze csupa vér lett. C. észrevétlenül lenyesett a füléből egy jókora darabot. El lehet képzelni, micsoda kavardás támadt erre a felfedezésre. Felkeltették a közelben lakó *Mannheim* Jakab dr. orvost, aki hirtelen bekötötte a sebet és kijelentette, hogy nem volna semmi baj, ha a fül levágott darabja megvolna. Keresték is, de nem találták, s végre kosokra ülve, elkajattak C. D. lakására. Kérték tőle a fül levágott darabját. De C. kijelentette, hogy nem adja vissza és a dologról nem is tárgyal. Nem maradt más hátra, mint lemondani a fél fülről és anélkül folytatni tovább az életet. Másnap aztán *Simon Gyula* dr. operálta meg a megsonkított fület, még pedig oly sikeresen, hogy a fül begyógyult és nem is látszik meg rajta, hogy milyen kellemetlen kalandja volt.

A dolog ezzel el lett volna intézve, ha valakinek eszébe nem jut egy névtelen feljelentésben a hatóságokat értesíteni. Megindult a vizsgálat és főtárgyalásra kerülven a dolog, afölött folyt a vita, hogy súlyos, vagy könnyű testisértésnek számít-e a fül levágás? A. azt állította, hogy 36 napig tartott, míg a füle ismét közszereplésre alkalmas állapotba helyeztetett, C. azt vitatta és azt bizonyította, hogy a gyógyulás nem tartott husz napig sem. Végre is megegyeztek a könnyű testi sérülésben, amelynek alapján aztán C. t nyolcvan korona fő- és husz korona mellékbüntetésre ítélték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Felmentett mérnök.

— Vasuti szerencsétlenség kettős halállal. —
Távirati tudósítás.

Temesvár, szept. 9.

A múlt év augusztus 30-án *Farkas Lajos* máv. mérnök egy vasuti hajtányon Teregovára érkezett. A hajtányon rajta kívül a következők ültek: *Bulesu Gábor* pályafelvigyázó, *Roska János* hajtányvezető, továbbá *Moaka János* és *Peja Pál* vasuti munkások. Kilenc óra ötvenhat perckor indult tovább a hajtány Örményes felé, de a hajtányon mint rangidősebb rendelkező *Farkas* mérnök elmulasztotta a hajtány elindulását a Teregován forgalmi szolgálatot teljesítő hivatalnoknak bejelenteni. Mert ha ez a bejelentés megtörténik, úgy *Farkas* megtudta volna, hogy a 872. számú vonat érkezését Örményes felől már jelezték.

A hajtány azonban bejelentés nélkül indult el és a 69. és 68. számú űrházak között levő Temeshidnán megállt. Itt *Eicher* pályaoőr figyelmeztette *Roskát*, hogy a 872. vonat Temeszlatináról már elindult és *Roska* jelentette is ezt *Bulesunak*, aki azonban azt felelte:

— Nem baj, mehetünk tovább.

Eichert ekkor visszament űrházához — és elég helytelenül — nem követelte a hajtány kiemelését. A hajtány pár perc múlva tovább ment s bár az uton *Szabó Pál* és *Bika* pályaoőrök figyelmeztették a hajtányon ülőket, ezek nem álltak meg s a hajtányt nem emelték ki a vágányokból. Alig haladtak néhány kilométert, az összeütközés megtörtént. Az összeütközés oly heves volt, hogy *Moaka János* és *Peja Pál* azonnal halva maradtak, *Roska János* és *Banda János* pedig súlyosan megsérültek.

A karánsebesi törvényszék, amely ez ügyben ítélezett, *Farkas* mérnököt, továbbá *Bulesu* pályafelvigyázót, mint főbűnösöket, *Eichert* Mátyás, *Bika János* és *Szabó Pál* pályaoőröket, mint bűnrészeseket az ellenük emelt vád: „közveszélyes cselekmény okozása” alól felmentette. Felelőzetés folytán ez az ügy a temesvári királyi ítélőtábla elé került, amely az első foku bíróság ítéletét helybenhagyta és azt megerősítette. Az ítélet ellen *Répszky Béla* dr. főügyész helyettes felelőzetett.

§ Kártérítés az özvegynek. A monyorói *Hermann* Christján féle uradalomban az utolsó években igen sok lopás fordult elő. Az uradalom vezetősége emiatt *Dániel Gargely* tisztartót állásától elmozdította s egyuttal bűnvádi feljelentést tett ellene. A bűnvádi eljárás során *Dániel* ellen semmi terhelő körülmény nem mutatkozott s így őt az aradi törvényszék lopás és orgazdaság büntette alól felmentette. A bűnügyi eljárás befejeztével az időközben elhunyt *Dániel* helyett annak neje ügyvédje, *Schwarz* Jenő dr. utján 16 000 korona kártérítés erejéig beperelte *Hermann* Christjánt. Az aradi kir. törvényszék a kártérítési összeget valamivel alacsonyabbra szabta, míg a tábla, ahová az ügy felelőzetés folytán került, a teljes összegben elmarasztalta a Bécsben lakó milliomot s ítélete indokolásában újból rehabilitálta a tisztartót.

§ Elitelt sikkasztó. Tegnap irtunk *Kolláth* György erzsébetvárosi pénztáros bűnpöréről, amelyet két napig tárgyalt a budapesti törvényszék. A bíróság bűnösnek mondta ki *Kolláth* Györgyöt a hivatali sikkasztás büntetésében s ezért háromévi fegyházra és hatévi hivatalvesztésre ítélte. Büntetéséből kilenc hónapot kitöltöttnek vettek az ellenszenvedett vizsgálati fogsággal. *Kolláth* Györgynét az orgazdaság büntetésében mondta ki bűnösnek a bíróság s hat-

hónapi börtönre ítélte, amelyből két hónapot és tizenkét napot vett kitöltöttnek. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint az elítéltek fölebbezték.

§ Erzsébet a kalandornő. Sokszor irtunk már Hanusz Erzsébet, a jó családból való fiatal hölgy szerelmi ügyeiről, melyek mindig bűnpörrel végződnek. Rendesen előkelő uriaszónak mondja magát, álnevet használ s randevut ad az udvarlóinak, a légytotton aztán meglopja a gavallérját. Emlékeül megtartja a pénztárcáját. Legutóbb B. budapesti magánhivatalnok járt így Hanusz Erzsébettel, aki kétszáz koronát tartalmazó pénztárcáját lopta el. A javíthatatlan hölgyet talán az ötödik hasonló esetben már ismét elfogták s a törvényszék nyolc havi börtönre ítélte. Ugy az elítelt, mint a közvádó felebbezett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház és a szerelem.

— *Megszökött szubrett.* —

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Szeged, szeptember 8.

A szegedi ujonnan szervezett színtársulat női tagjainak egyik legszebbike volt a kis Kónyi Lujza énekesnő. Szép hamvas-piros arcával harmónikus egységben állott aranyzóke hajkoronája. Plasztikus arcából két melegtökintetű szem csillogott elő. Azt jósolták, hogy a kis szubrettnak lesz a legtöbb hódolója. Azonban nem így esett a dolog. A kis énekesnő, aki csak a múlt hónapokban hagyta ott az egyik fővárosi színiiskolát, nemcsak az iskolát hagyta Budapesten, hanem szerelmes szívét is, amelyet egy forró szép nyári délután ejtett meg egy ur, akinek automobíljája volt, fogata is volt és pénze is volt bőven. A kis színésznő szívét nyári lovagjánál hagyva sirva mondott búcsút a szép Budapestnek, Lejött Szegedre, jelentkezett Almássy direktornál, akinek keserves sirásban panaszozta el, hogy nem tud Szegeden maradni. Az igazgató vizsgáltni igyekezett Kónyi Lujzát, de mindhiába. A kis nő apatikusan járt kelt a színpadon. Szerepeit a próbákon nem tudta, énekszámait a karmester három órai kinlódás után sem tudta beleverklizni.

Szerdán azután Kónyi Lujza ezt a levelet írta Almássy Endréhez: Kedves direktor ur, nem tudok itt maradni, mert meghalok. *Hat kilót fogytam.* Itt az orvosi bizonyítvány róla. Nem tudok nélküle megenni, itt hagyom a színi pályát. *Ő se akarja,* hogy színésznő legyek. Elutazom, isten vele, Kónyi Lujza.

W. i. A száz koronát, amit délelőtt kértem előlegül, majd egyszer megküldöm.

A levelet kézbesítette a kis nő és angolosan eltávozott. A levél lírai hangulatát az utóirat kissé elrontja. A kis szubrett bejelenti, hogy a száz koronát, majd megküldi valamikor, mert hát van rá kilátás. Mi az egy automobílos lovagnak, rongyos száz korona á kontót kifizetni.

* A színházi bérlet. Vasárnap déli 12 órakor jár le az elmúlt színházi évad bérletének elsőbbségi joga. Akik most délig nem jelentik be igényüket a színházi pénztárnál, azok elveszítik jogukat az ezelőtti birt helyre. A színházi pénztárnok felkéri azokat, akik bérletre előjegyezték magukat, fáradjanak el a pénztárhoz, hogy a visszamaradt helyek között válasszanak. A mai naptól kezdődőleg a bérelni szándékozók szabadon választhatnak a meglevő páholyok és támlásszékek között. A bérlet neveit szeptember 17-én ismerteti a színház. A bérletet három részletben kell kifizetni. A bérleti árak: első emeleti, vagy földszinti páholy 641 korona, elsőrendű támlásszék 163 korona, másodrendű támlásszék 132 korona,

harmadrendű támlásszék 111 korona. Színlap egész idényre 4 korona.

* Wolf Metternich grófné az orfeumban. Budapestről jelentik: Nemrég nevezetes emberré lett a fiatal Wolf Metternich Gisberth gróf, aki Bécsben rendkívül előkelő szerepet játszott, amíg két német testőrtiszt feljelentésére hamis kártyázás és csalás címén fegyházba került. A gróf egy bécsi színésznőt vett feleségül, aki most gróf Metternich Valentine név alatt otthagyta a színművészeti pályát, hogy variété énekesnő legyen. Az érdekes grófné decemberben Budapesten a Royal-Orfeumban lép fel, ahol 6-német dalt és táncokat fog bemutatni. Metternich grófné most a Apolló mulató starja.

* Új műsor az Urániában. Vasárnap déli után ismét új attrakciókban lesz része a publikumnak. Az Uránia színház rendkívül sikerült műsört állított össze, melyek mindegyike alkalmas arra, hogy a közönség legnagyobb érdeklődését provokálja. Valóságos kaleidoszkopszerű látvány, amint sorban elvonulnak előttünk a mozgófényképészet remekei. A Comedie Francaise nagy művészeinek előadásában látjuk a klasszikus görög kor egyik hatalmas drámáját Normát. A főpapnő szerelmének meginduló bizonyosságát adja, mikor Palionival együtt lép a máglyára. Természeti szépségekben gazdag vidéken ismerkedünk meg az ananász termeléssel. Az egész világon elterjedt nemes gyümölcs egész halmazát mutatja be a nagyszerű kép. Megindító szűzséjű kép A harangok Rómába mennek című francia dráma, melyben egy szegény özvegy asszony szomorú életébe hoz enyhítő sugárt egy csecsemő képében a husvét. Több természet utáni kép, komikus és drámai jelenetek teszik még vonzóvá a pompás műsört, melyet a közönség különös érdeklődésébe ajánlunk. 175

* Az éjjeli pillangó. (Szociális dráma a nagyvárosok fertőjéből. Színpad kerület az Apollóban vasárnap és hétfőn.) Szombaton este mutatta be az aradi Apolló-színház „Az éjjeli pillangó” című három felvonásos szociális drámai képet, amely hetek óta izgalomba tartja a kultúremberiséget. Ezer és ezer ember nézte végig a kinematográfia legnagyobb eseményét s a legnagyobb érdeklődés kísérte a kép izgalmas cselekményét. Az első képben a szerető, az önfeláldozó testvért látjuk, ki éjjelt nappalá téve varrógépe mellett görnyed, csak hogy kisebb nővérét neveltesse, zenében kiképeztesse, amde a kisebbik nővér visszaél a szeretettel, benne csak egy égő vágy van, színésznővé lenni. Egy este midőn nővérét a munkában kifáradva elnyomja az álmot, magához veszi annak megtakarított pénzét utolsó fillérig és megszökök, hogy áldozhasson szenvedélyének, színésznő lehessen. Látjuk azután mint félénk kezdő leánykát, majd később a kiforrott hírneves nagy táncművésznőt, amint közönségét extázisba hozza, látjuk azután megbánását, elhibázott életét és végül izgalmas élet után halálát és látjuk őt ott, ahol már nem fáj semmi, a ravatalon. A remek drámai képet vasárnap minden előadásán bemutatja az Apolló rendes helyárok mellett. Hétfőn az utolsó előadása van a szociális drámának. 177

TANÜGY.

(—) Az aradi áll. főreáliskola gyorsiróköre Polgár Gy. Ödön tanár vezetésével e hó 8 án tartotta tisztújító ülését, melynek eredménye a következő: Dózsa Iván és Simon István elnökök, Fischer Ernő, Juhász Attila pénztárosok, Mergel Mihály, Borbély Béla jegyzők, Kőmives László, Lőrinc Jenő és Maresch Béla könyvtárosok, Rudas Bódog ellenőr és titkár, levelező Salamon Ödön.

Háborus izgalom a berlini tőzsdén.

— A német-francia tárgyalások. —

Lávirati tudósítás.

Berlin, szeptember 7.

Tegnap már az öröm hangján szóltak a német-francia tárgyalásokról a jelentések, amelyek azt hangoztatták, hogy teljesen elmúlt a háboru véres réme és a marokkói bonyodalmat a két hatalmasság békésen oldja meg. Ennek a mindenkire nézve megnyugtató külpolitikai hírek ma mégse adtak hitelt épen abban a birodalomban, amelynek uralkodója kezdeményezte tudvalevőleg a háborut előidézhető tárgyalások folytatását. Berlin pénzügyi körében ma egész határozottan állították, hogy a háboru elkerülhetetlen. Ennek következtében olyan pánik támadt a berlini tőzsdén, amilyenre a legutóbbi szerb háborus készülődés óta nem volt példa.

Az izgalmas nap eseményeiről szóló távirataink ezek:

Berlin. A börze megnyitásánál nagy pánik keletkezett. Ismeretlen forrásból oly kedvezőtlen hírszélések lánssiroztak a marokkói tárgyalásokról, hogy azok hatása alatt az árak rohamosan estek. Valósággal háborus rettegés vett erőt a börzén és különböző értékek ára 3-5 százalékkal alábbszállt. A német Annajáradék árfolyama is csökkent három nyolcad százalékkal. Később az árak szilárdultak, különösen amikor kiderült, hogy az aggodalmaknak semmi alapjuk nincsen. Valószínűleg tőzsdemanőverből terjesztették a hamis híreket. Kiderlan Wächter egy berlini bankigazgatónak ki is jelentette, hogy nem érti a börze izgatottságát, mikor a tárgyalások a legnagyobb rendben és az általa előre várt keretben folynak.

London, szept. 9. A külügyi hivatalban tegnap a német ellenjavaslatok megérkezésekor rendkívül élénk mozgalom volt. Sir Edvárd Grey külügyi államtitkár az egész napot hivatalában töltötte és elsősorban a francia nagykövetet, aztán az orosz és az olasz nagykövetet és végül Mac Kennát, az admirális első lordját fogadta.

London, szept. 9. Hivatalos és diplomáciai körökben nagy tartózkodással nyilatkoznak a német-francia viszonyról. A diplomaták úgy tesznek, mintha nagy optimizmussal néznének a jövő elé, de ezzel szemben van a vezető kereskedő és a pénzügyi körök nagy idegessége a helyzet bizonytalansága miatt.

Róma, szept. 9. Tegnap élénk táviratváltás folyt Róma, Páris, Berlin és London között. Ebből arra következtetnek, hogy a Marokkókérdésben a legközelebbi napokban elhatározó lépés fog történni. Feltűnést kelt az is, hogy a Tribuna, amely cikksorozatot közöl Afrika északi részének új alapon való fölosztásáról, ma valószínűleg felsőbb helyről jövő intésre, félbeszakította a cikksorozat közlését.

Pétervár, szeptember 9. Egy igen előkelő politikai személyiségtől származó információ szerint a marokkói konfliktusban jelentős fordulat történt. A nevezett államférfiu értesülése szerint ugyanis Miklós cár személyes befolyását érvényesítette a vitás kérdésben. Hadsegéde tegnapelőtt megjelent Berlinben, majd az udvarnál és átvujtotta a cár sajátkezű levelét, melyet II. Vilmos császárhoz intézett. A levél tartalma még titok, de annyit tudunk, hogy a német császár válasza Oroszszag uralkodójának kezében van.

HIREK.

Pusztit a tüdőbaj.

— *Korányi Sándor báró a tuberkulózisról.* —

A minap jelent meg *Korányi Sándor* báró, dr. egyetemi tanárnak a tüdő tuberkulózisáról megírt könyve. Szomorúan és állandóan aktuális téma nálunk a tuberkulózis s ez kész-tet arra, hogy ezzel, a tulajdonképen orvostan-hallgatók számára írt tankönyvvel tüzetesebben foglalkozzunk. A könyv bővelkedik a statisztikai adatokban, azokból akarunk kiragadni egy-néhányat, amely fölöslegessé tesz minden további kommentárt.

Nyolcszázezerre tehető Európában a tüdővészben elhalt emberek száma. Ebből hazánkra mintegy *hetvenezer* esik. *Hayward* számítása szerint Angliában — ahol a tuberkulózis-halálozás Magyarországnak épen egy-harmada — a tüdővész az ember átlagos élet-tartamát harmadfél évvel teszi rövidebbé. *Ge-bhard* szerint a 30 esztendőnél fiatalabb munkaképtelen férfiaknak és a 25 évnél fiatalabb munkára alkalmatlan nőknek nagyobbik fele tuberkulotikus. *Hamburger* úgy találja, hogy a Berlinben 1904-ben elhalt anyák 100 gyermeke közül az összeírásakor élt 88, ha az anyák nem haltak meg tuberkulózisban, míg, ha a halál oka a tüdővész volt, 100 gyermek közül csak 56 volt életben.

Ezekből az adatokból szomorú képet alkothatunk a fölől, hogy milyen súlyosan nehezedik az emberiségre a tuberkulózis átka, mennyire befolyásolja az élettartamot, a munkaképességet, a gyermekhalandóságot s ez a kép még szomorubb lesz akkor, ha tekintetbe vesszük a tuberkulózis erős ragályosságát, esztendőig tartó lefolyását, amely idő alatt a beteg és szenvedő emberek nemcsak hogy egészséges embertársaik munkájából élnek, hanem még meg is fertőzik őket.

Vajjon védekezhetünk-e sikeresen a tuberkulózis ellen? Igen. A berlini *Fränkel* összeállításából kitűnik, hogy Poroszország 10.000 lakosa közül, 1878-ban tüdővészben 330 halt meg. Ezzel szemben 1909-ben 10.000 ember közül a tuberkulózisban elhaltak száma 160. Harmincegy esztendő alatt tehát a tuberkulózis halálozás felénél mélyebbre szállott alá.

Ezt a szép eredményt látva, annál megdöbbentőbb, hogy nálunk a statisztikai kimutatások szerint a tuberkulózis halandóság nő.

Városaink, nagyközségeink vannak, ahol a borbély vagy a legelemibb iskolai képzettséget is nélkülöző irni, olvasni alig tudó parasztember működik mint halottkém. Talán innen van az, hogy a statisztikai kimutatások szerint hazánkban állítólag 1895-ben 53.722 és 1905-ben 89.120 ember halt meg tüdővészben. Tíz esztendő alatt tehát 35.398 emberrel növekedett a tuberkulotikus halandóság. Vajjon mi az oka ennek? Hisz nálunk épen úgy gyógyítanak, mint Németországban.

Ha tovább vizsgáljuk a statisztikai adatokat, kitűnik, hogy a tuberkulózis halandóság, fordított arányban áll a vagyonosodással. Egy és ugyanazon évre vonatkozó statisztikák mutatják, hogy a nagyobb adót fizetők közt kisebb a tuberkulózis-halál, mint a kevesebb adót fizetők, vagy még inkább az adómentesek közt. Ugyanezt látjuk a biztosító-intézetek évi jelentéseiből. A nagyobb összegre biztosítottak közül kevesebben halnak el tuberkulózisban, mint a kisebb összegre biztosítottak közül.

A vagyonosodással együtt jár a lakásnagyonbódás, a jobb és tisztább életmód stb. *Thirring* Gusztáv szerint tízezer emberre Budapestén kétszázkilencvenhét tuberkulózis ha-

lál esik, ha egy-két ember lakik egy szobában. Míg például, ha öt-hat ember lakik egy szobában, a tuberkulózis-mortalitás eléri az ötszáz-negyvenhetet.

A fölhozott példákban elég erősen domborodik ki, hogy a tuberkulózis ellen sikeresen küzdhetünk, a megfelelő szociális intézkedésekkel. A kormány, a sajtó sokat foglalkozik a kivándorlás kérdésével. Nem volna hálátlan és meddő munka, ha valamelyik szociológusunk párhuzamosan tárgyalná a kivándorlás és tuberkulózis kárát. A fő orvossága mindegyiknek a gazdasági kérdésben rejlik. Míg azonban a kivándorlók az ország termelését nem fogyasztják, sőt akárhányan jómódban térnek vissza, vagy idegen pénzzel segítik az itthoniakat, addig a tuberkulotikusok munkára képtelenek és a mások jóvoltából kénytelenek megélni.

— *Az időjárás.* (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jóslat: Egyelőre még enyhe idő várható, később változékony idő megélénkülő szelekkel, hőszűnyedéssel és helyenkint, főleg északon esővel valószínű. *Távirati prognózis:* Később változékony, hűvösebb, elvete csapadék. A hőmérséklet déli 12 órakor 26,5 Celsius fok.

— *Ferenc Ferdinánd Magyarországon.* *Sátor-aljaujhelyről* jelentik: A nagygyakorlatokra koncentrált hadsereg már közvetlen Sztrópó alatt van. A trónörökös kabinetiradjájától a miniszterrelőcség útján értesítés jött a vármegyéhez, hogy a trónörökös elkíván kerülni minden ünnepies fogadtatást, ezért a vármegye törvényhatóságának tervbe vett tisztelgése elmarad s csupán *Meczner Gyula* főispán, *Dókus Gyula* alispán és *Malonyay Tamás* járási főszolgabíró fogják *hétfőn délután* a trónörökös előtt töl-mácsolni a vármegye hódolatát. A vármegye a szó szoros értelmében megvan rakva kalonásággal és a fölvonulás még mindég tart.

— *József királyi herceg betegsége.* *József* királyi herceg tudvalevően az *Észtergom* vidékén tartott nagygyakorlaton meghült s e miatt nem is vehetett részt az E. M. K. E. jubilaris közgyűlésén. Mint *Kistapolcsányból* jelentik, *József királyi herceg* állapotában *határozott javulás* állott be. A királyi herceg teljes fölgyógyulásáig *Kistapolcsányban* marad.

— *Miniszterek utazása.* *Budapestről* jelentik: *Héderváry Károly* gróf miniszterelnök ma délután két órakor *hedervári birtokára* utazik, a honnan *hétfőn reggel* tér vissza a fővárosba. *Zichy János* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki résztvett az E. M. K. E. jubilaris ünnepen, *Kolozsvárról Budapestre* érkezett. Mag a mai napon *nagyírángi birtokára* utazott, ahonnan *hétfőn reggel* tér vissza a fővárosba.

— *A londoni polgármester Bécsben.* *Bécsből* jelentik: A londoni *Lord Mayor* 61 község-tanácsossal együtt *délután 5 órakor* külön vonaton *Bécsbe* érkezett, ahol a város polgármestere, község-tanácsosa és óriási közönség fogadta. *Neumayer* polgármester üdvözölte a vendégeket, akiknek tiszteletére est: fényes bankett volt.

— *Üszinte román beszéd.* *Balázsfalván* a napokban folytak le az *Astra* jubilaris ünnepségei. Az ünnepségek során *Mihályi Viktor* érsek diszebedet adott, melyen többek közt *Kozma Patén*, az *Albina* takarékpénztár igazgatója is felszólt. Mint most kiderült, *Kozma* beszédjében hangoztatta, hogy a magyarországi románok nem hajlanak az irridentizmus felé, mert sokkal több jogaik és kedvezőbb helyzetük van, mint a Kárpátokon túl, az anyaországban lakó románoknak. *Kozma* beszédéről a román sajtó természetesen nagyon elitélőleg nyilatkozik.

— *Az aradi orvos-harc.* Az aradi munkásbiztosító pénztár és a pénztári orvosok harca a mai napon ismét a békés megegyezés felé terelődött. A pénztár igazgatósága ugyanis ma este tartott ülésében tárgyalta a pénztári orvosok munkabeszüntetése óta megbízott orvosok átíratát, amelyet az *Aradi Közlöny* pénteki számában ismertett. A megbízott orvosok ugyanis azt jelentették be, hogy ha a pénztár szeptember 9-ig nem bizza meg valamennyi volt pénztári orvost régi kerülete betegének kezelésével, akkor ők is végleg beszüntetik a pénztári orvosi funkciót. A munkásbiztosító pénztár igazgatósága erre az ultimátumra ma kimondotta, hogy a szeptember elseje előtt szerződésben állott pénztári orvosokat megbizsa a betegeknek a belügyminiszteri orvosi díjszabás szerinti kezelésével. A pénztár határozatával ismét rendes orvosi kezeléshez jutnak a tagok, akik az utolsó napokban már erősen érezték a harc következményeit. — A pénztár igazgatósága egyúttal azt is elhatározta, hogy a gyulai orvosok ügyének elintézése után az aradi orvosokkal a szabad orvosválasztás alapján kezd tárgyalásokat.

A pénztár határozata egyébként így szól: Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága elhatározza, hogy a pénztári tagok gyógykezelésével folyó évi szeptember 1-ig fennállott munkaköri beosztás mellett, de a belügyminiszteri díjszabás szerinti díjazás alapján megbizsa a volt pénztári orvosokat, mint magánorvosokat. A betegségleyezessel kapcsolatos írásbeli munkalátokat — bizonylatokat — az igazgatóság az orvosok kívánságára ugyancsak a belügyminiszteri díjszabás szerint díjazza. Mithelyt a gyulai pénztár orvosügye befejezést nyert, a pénztár igazgatósága és az aradi orvosszövetség tárgyalást kezdenek egy vegleges megegyezés létesítése iránt, mely alkalommal a szabad orvosválasztás rendszerét is megfontolás tárgyává fogja tenni.

— *Justh Gyula beteg.* *Makóól* jelentik: *Justh Gyula* tornyai birtokán ma megbetegedett. *Baja* ugyan csak müdő természetű, de azért a vasárnapi *débrecei* népgyűlésen nem vehet részt.

— *A számított trónörökösne.* *Párisból* táviratozzák: A *Maia* ma reggeli száma folytatja *Toselliné* memoárjait. Az új fejezet címe: *J'accuse...* E fejezetben emlékezik meg először *Gironról* és nagyon kedves, szeretetreméltó fiatalembernek mondja. *Toselliné* azzal vádolja *Metzsh Georgot*, a szász királyi ház jelenlegi miniszterét, hogy ő intrikált ellene és ő volt az oka, hogy neki *Drezdából* el kellett utaznia és hogy *Szászországból* is kiutasították. A báró egyszer meghívta őt és ferjet szupéra *Norderneyben*. Egy másodrangú hotelbe vitte a trónörökös és feleségét és *sonkászsemlyével* vendégelte meg őket. Erre másnap ők viszonozták a meghívást, de tüntetőleg a regelőkelőbb szállodába hívták a bárót és a *legpazarabb módon vendégelték meg*. Ezóta haragudott rá a báró és tukosrendőrökkel vetette körül. Ekkor kezdődtek meg viszáljai a királyi családdal és ő ezek elől gyermekeinek menekült. Így ismerkedett meg *Gironnal*, gyermekei nyelvinesterével, aki nagyon ügyes és kedves tarsalgónak bizonyult. Hamarosan megkedvelte a „bajos” fiatalembert.

— *Nyugalmazott őrnagy.* *Kallivoda Győző* 33. sz. gyalogezeredbein, várakozási illetékekkel szabadságot őrnagy, az újabb felülvizsgálat eredményéhez képest mint csapatszolgálatra a hadseregben alkalmatlan, helyi szolgálatokra alkalmas, mozgósítás esetére az utóbbiakra előjegyzése mellett, a nyugállományba áthelyeztetett.

— Az aradi Weitzer-gyár osztaléka. Az aradi Weitzer féle vaggongyár kitűnő, gondos, hozzáértő vezetése minden tekintetben megtermi azt a gyümölcsöt, amelyet a részvénytársaságok mérlege nyereség címen szokott kimutatni. Tőzsdei körökben már jól tudják, hogy a nagy iparvállalatok lelkiismeretes vezetésének mi szokott a következménye lenni és az ilyen vállalatok papírjait fölverik a közgyűlések előtt. Így történt a Weitzer-vaggongyárral is, amelynek mérlegét előre honorálták a tőzsdei körök, mintha csak megérezték volna, hogy az idei osztalék nagyobb lesz a tavalyinál. A ma tartott igazgatósági ülésről szóló tudósítás szerint ez az előérzet nem is volt alaptalan, mert a tavalyi 25 korona helyett most 27 korona 50 fillér osztalékot fizet a részvénytársaság. A „Weitzer János gép-, vaggongyár- és vasöntőde részvénytársaság Aradon”, igazgatósága legutóbbi ülésében az 1910—1911. üzemi nyereségét, megfelelő leírások után 804,181 korona 37 fillérben állapította meg és elhatározta, hogy a legközelebb egybehivardó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ezen összeget, az előző év 97,127 korona 96 fillért kitevő nyereséghezatalával együtt, összesen tehát 901,308 korona 33 fillért a következőképen használják fel: a tartalékalap gyarapítására 46,083 korona 62 fillért, a tisztviselői segítőalapra 80,000 koronát, a munkás segítőalapra 20,000 koronát, részvényenként 27 korona 50 fillér osztalék fizetessék és az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmaradó 143,605 korona 16 fillér új számlára vezetessék elő.

— A jövedelmező szenvedés. Szalonikiból jelentik: Még csak most tűnik ki, hogy Richter anyagilag is kitűnően ki tudja használni azt az érdeklődést, amely a kalandja kapcsán fűződik személyéhez. A nagy német lapok tudósítókat küldtek Richter elé Szalonikibe, a német mérnök azonban diszkrétan tudtára adta az uraknak, hogy csak ezer ezer márka előleges honorárium ellenében hajlandó nyilatkozni. A „Frankfurter Zeitung” és a „Kölnische Zeitung” munkatársai le is tették ezt az összeget, mire Richtertől elég lényegtelen nyilatkozatokat kaptak. Richter a fogsága történetét könyvben is megírja. Ennek tulajdonjogát a „Welt” című újság váltotta magához ötvenezer márkáért.

Bécsből jelentik: Richter egy nappal meghosszabbította itteni tartózkodását. Ma délelőtt a Ringen fölismerték s a járőrök nagy óvációban részesítették. Egy vendéglőbe tért be ebédelni, de a kíváncsiak utána tódultak s autogrammért rohanták meg. Richter csak 1 koronáért írta alá a gyűjtőknek nevét s kijelentette, hogy az autogrammért fizetett pénzt a német iskolaegyesületnek adja.

— Százhusz lakóház pusztulása. Csornáról táviratozzák: A községben ma délelőtt tűz támadt, mely vehemens gyorsasággal terjedt el. 120 ház áll lángokban s az olaj vízhiány miatt lehetetlen. A kár óriási.

— Katasztrófa a nizzai színházban. Tegnap délelőtt tíz órakor — mint Nizzából jelentik — óriási robajjal beomlott a Pastorelli utcában lévő Eldorádó-színház. Az oszlopcsarnok menete dőlt be, olyan erővel, hogy magával ragadta az oldalfalakat, az állványokat, a szomszédos termek falait és az ott dolgozó hetven munkást maga alá temette. Mikor a tűzoltóság hozzáfogott a mentési munkálatokhoz, minden oszlop romhalmaz volt. A tűzoltóság nem is bírta a munkát, katonaságot és csendőrséget kellett segítségül kérni. A nizzai kormányzó személyesen vezeti a mentési munkálatokat. Este tíz óráig tizenhat halottat húztak ki a romok alól és tizenöt súlyosan sebesültet. A vizsgálóbíró még tegnap este letartóztatta az épitővállalkozót.

— A budapesti bolgár főkonzul balesete. Fővárosi tudósítónk jelenti: Konstantinovic Spasz budapesti bolgár főkonzul szabadságon volt Bulgáriában s a minap automobilon akart visszatérni Budapestre, hogy átvegye újra hivatala vezetését. — Szófia közelében az országuton az automobil nekiment egy szembejövő másik gépkocsinak és fölborult. — A főkonzul lábát törte és súlyos sérüléseket szenvedett az arcan. Soffőrje a szenvedett sérülések következtében haldoklik. A főkonzul a szerencsétlenség következtében folyógyulladásig Ssófiában marad apósa házában.

— A postaigazgató a rossz telefonkönyvről. A minap írunk arról, hogy az új telefonkönyv rossz. Közleményünkről Siket Traján nagyváradi postaigazgató is koncedálja, hogy alappal bír. A postaigazgató azután ezt a nyilatkozatot tette:

— Hozzám is érkezett már panasz a telefonkönyv miatt. A legsúlyosabb panasz természetesen az, hogy az új előfizetők hiányzanak a könyvekből. Sajnos, ez igaz, de mi nem tehetünk róla. Tőlünk negyedévenként kérik be a névsort s például azt, amely a most megjelent tüzetben van, április végén zártuk le. A nyomda a hibás, hogy a telefonkönyvet csak most készítette el s így azok, a kik április óta léptek az előfizetők közé, egyáltalán nem szerepelnek a névsorban. Én a magam részéről igyekszem a súlyos hibába helyi vonatkozásait helyrehozni s holnap engedélyt kérek a kereskedelemügyi miniszteriumtól, hogy az igazgatásom alá tartozó terület nagyobb városaiban, Aradon, Nagyváradon, Debrecenben és másutt is, ahol szükségesnek látszik, pótlókat nyomatthassak a telefonkönyvhez. Ezeket a pótlókat fel lesz véve például a könyv lezárása után jelentkezett aradi előfizetők betűsoros névjegyzéke. Ideiglenesen ez tűrhető állapotokat teremt és reméljük, hogy a további telefonkönyvek már gyorsabban és hibátlanul jelennek meg.

— Házasság. Kovrig József 33. gyalogezredbeli főhadnagy ma délelőtt kötött házasságot Bakos Irén kisasszonnyal, Bakos Pál vasuti főtisztviselő kedves leányával.

Szabadkáról jelentik: Návay Margit, Návay Lajos képviselőházi elnök leánya ma tartotta esküvőjét Taxis Sándor báróval.

— Cigányüldözés az aradi határban. A brádi postahivatalban történt betörés cigánytetteit tudvalevőleg egész Arad megyében hajszolják a hatóság emberei. Ma olyan jelentés érkezett a rendőrségre, hogy Gáj környékén láttak több kocsiból álló cigánykaravánt. A detektívek délután kimentek Gájba és egész éjszaka üldözték a bandát. Lehet, hogy reggelre elfogják a bűnszövetkezet néhány tagját.

— A repülés halottja. Stuttgartból jelentik: Eyring ismert német aviatikust mai fölszállásánál végzetes katasztrófa érte. Alig emelkedett a levegőbe, mikor gépe beleütközött egy faoszlopba és összetört. Eyring lezuhant és oly szerencsétlenül sérült meg, hogy pár pillanattal múlva meghalt.

— Halálos baleset. Valkai Lajos Mihály-utca 50. sz. alatti lakos pénteken délután szíveségből szalmát segített befuvarozni a szomszédjának, Pécskán Györgynek. Két hatalmasan megrakott szekéren jöttek hazafelé, mikor az egyik kocsit a Mihály-utca és Kapa-utca sarkán felfordult s Valkai oly szerencsétlenül esett le a kövezetre, hogy koponyatörést és agyrázkódást szenvedett. A súlyosan sérült embert beszállították a megyei kórházba, ahol az orvosok kijelentették, hogy sérülése feltétlenül halálos.

— Árvaházi ülés. A városi árvaház igazgató választmányja hétfőn d. u. 6 órakor a városháza tanácstermében ülést tart, melyre a t. tagokat meghívom. Varjassy Lajos igazg. vál. elnök.

— Szabad a „maradékárúház” használata. A kereskedők üzleti tisztességének a dolga, hogy a hirdetések, melyek a publikum elé kerülnek, ne ellenkezzenek a valósággal. De anyagi érdeke az a kincstárnak is. Nemrég a kereskedelmi miniszter a „maradékárúház” és az „occasio” föliratokat bírálta el. Hozott határozatát a következőkben ismertettük:

A „maradékárúház” felirat hirdetésben való használata tömeges eladásra ingerel, ennél fogva az, aki engedély nélkül azt mégis alkalmazza, az 1884: XVII. t. c. 51. §-ába ütköző kihágásban vétkezőnek mondandó ki. Ily esetekben a vádlott jóhiszeműsége, csekély intelligenciája, valamint a vele szemben támasztott nagy és fojtogató konkurrencia csak a büntetés kiszabásánál, mint enyhítő körülmény vehető figyelembe, de felmentésre okul nem szolgálhat. A pénzbüntetéssel egyidőleg marasztalni kell a vádlottat az engedély-díj megfizetésében is, valamint kötelezendő arra is, hogy a jogosulatlan végeladás tartama alatt befolyásolt és póteljárás során megállapítandó összeg 10 százalékát szolgáltatassa be, mert az ipartörvény 51. szakasza nem az engedélyért, hanem az előirányozási módban rejlő előnyökért fizetési a kérdéses összeget s így, ha valaki engedély nélkül ugyan, de tényleg igénybe veszi a kérdéses árusítási módot, a törvény szavai szerint is köteles az abból származó kötelezettségeket viselni. Pusztán amiatt, mert az üzletben egyes egész végek is találhatóak, valótlán adatnak nem tekinthető, egyfelől ugyanis az olyan rőtőskereskedés is, melyben az árukészlet zöme vagyis egy jelentékeny része maradék- (partie-) áru, joggal és helyesen jelöltetik meg a maradék névvel, másfelől pedig minden maradék- és partie áruban előfordulnak egész végek, melyek szintén a visszamaradt áruk jellegével bírnak. A maradék-áruüzlet fogalmát olyan üzletre, melyben kizárólag megkezdett végekből történik, az árusítás, korlátozni nem lehet.

Az „Occasio” felirat használata, mely manapság egészen közkeletű és szelvében használatos, egymagában nem alapítja meg a tömeges és a gyors vásárlásra való inger tényálladékát, hanem csak közönséges reklám jellegével bír.

A fenti elvi álláspont érvényesítése mellett a kereskedelemügyi miniszter felmentette azt a rőtős- és rövidáru kereskedőt, aki cégében a „maradékárúház” feliratát használta és „Occasio” felirattal élt.

— A Kossuth-asztaltársaság tagjait kérjük, hogy hétfői értekezletünkön ott legyenek. Nagy Kálmán, Schwartz Zsiga.

— Nyomozás a Mona Liza után. Egy párisi lap nyomán az összes lapok közölték, hogy Spanyolországban Leonban elfogtak két automobilon utazó embert, akinél megtalálták az ellopott Mona Liza képet. Ma azt jelenti egy madridi távirat, hogy a leoni kormányzó kijelentése szerint az egész hír teljesen alaptalan.

Néhány nappal ezelőtt a párisi *Matin* több föniciai szobrocskát adott át a Louvre igazgatóságának azzal, hogy a szobrokat a Louvre-ból lopták el, de a tolvaj megbánta tettét s visszaadta a szobrokat. Megállapították, hogy a szobrokat csakugyan a Louvre-ból lopták el, mire a rendőrség nyomozást indított és kiderítette, hogy a szobrokat *Guillaume Appolinaire* író adta át a *Matin*-nek. Ma azt jelenti Párisból, hogy az író a szobrok elrejtése miatt letartóztatott. *Guillaume Appolinaire* írói álnév s a letartóztatott ember igazi neve *Kosztrovski*. Orosz származású és egy kis lapot ad ki Párisban. *Kosztrovski* megvallotta, hogy ismeri a tolvajt, aki régebben titkára volt. Minthogy a tolvaj nem tudta, hogy mit csináljon a szobrokkal, följánlotta, hogy a szobrokat visszajuttatja a Louvre-nak. A vizsgálóbíró szemére lobbantotta, hogy a tolvajnak lakásán éjjeli szállást adott. *Kosztrovski* ezt nem is tagadta, de váltig erősítgeti ártatlanságát és jóhiszeműségét.

— Értesítés. Az Aradi Villamosági Részvénytársaság ez uton értesíti a fogyasztóközönséget, hogy a kábelhálózat mentén e hó 12-étől 16-ig bezárólag déli 12 órától fél 2-ig az áramszolgáltatás árambekapcsolása miatt szünetelni fog.

— Merénylet egy iskolaigazgató ellen. Oravicáról jelentik: Tegnap éjjel erős dörrenésre riadt fel a kis Csiklovabánya (oravicai járás) község lakossága. Az emberek ijedten futottak arrafelé, ahonnan robbanás hangzott. Csakhamar kiderült, hogy a robbanás oka *dinamit-merénylet*, amelyet Franku Sándor, az állami iskola igazgatótanítója ellen irányítottak. A tettesek egy dinamitpatront rejtettek Franku házában a fal alá és azt meggyújtván, az éjszótjében elmenekültek. A lakosság, mely az igazgatótanítót nagyon tiszteli, a tett színhelyére sietett és a merénylő után kutatott, de eredménytelenül. Szerencsére az igazgatónak és családjának baja nem történt az igen érthető nagy ijedelmén kívül, de a ház ajtó megredtek, az ablakai pedig nagy zörrenéssel törtek össze számtalan darabra. A megindított nyomozásnak még nincs eredménye.

— Az elrontott gyomor, mely porokra és cseppek használatára csak lassan javul, a természetes Ferencz József-keserűviz tisztító és elvezető hatása folytán könnyen gyógyul. A felfuvaradás, égésérzés és ideges fejfájás már az első dagolás után megszűnik. Rendszeres használat mellett a valódi Ferencz József-víz az egész emésztőcsatornát keresztülmosva, még nagyevőknel is lehetetlenné teszi újabb kellemségek képződését. Dr. Jules Felix, brüsszeli királyi orvos és a Szent Gertrude kórház igazgatója, a valódi Ferencz József-keserűvizet „a legeslegjobb gyomorerősítő hashajtók egyikének tartja.” — A gyógytárakban és a fűszerüzletekben kapható. 24—VIII.

— Furfangos tolvajok. Kora reggel Weitzmann Lipót bodorfalvi gabonakereskedő háza előtt két szekér állott meg. A szekereken gabonával teli zsákok voltak és két ember jött velük.

— Vagy husz száz búzát hoztunk mondják. Olvaszuk, hogy most magas ára van a gabonának, hát eladjuk ami még van.

Weitzmann a paraszttal kimegy a kocsihoz és megnéz vagy három zsákot. Tetszik neki az áru minősége. Megkérli:

— No mit kérnek érte?
— 12 forintot.

Weitzmann most haragosan néz rájuk, mint akinek nem tetszik, hogy a két paraszttól az árak felől alaposan tájékozódott, majd így felel:
— Tizenegy forintot adok mázsájáért.

A két paraszttól öszenéz és ennyi elég, hogy egymást megértsek. Mondja az egyik:

— Ad az ur tizenegy ötvenet is.

Weitzmann nem sokat gondolkodik. A gyenge természetű kovályog a fejében, nyerhet mázsáknént két koronát. Oda vágja:

— Alá az alku. Hajtsanak be!

A mázsálás körül differencia támad. Összevesznek. A nagy lármára átjön Weitzmann szomszédja is, de ő sem bírja az igazságot köztük eldönteni. Az esetnek csakhamar híre megy a faluban. Az emberek azon töprengenek, hogy honnan volt a két parasztnak eladó gabonája, amikor ők szegény emberek hírében állanak? Ez után szegyet ütött Weitzmann fejébe is és felmérte a raktárban levő gabonát. Epen busz zsáknyi mennyiség hiányzott. A dolog a bíróság elé került. A két paraszttól töredelmesen bevallotta, hogy a két kocsi búzát ugyanaznap éjjel lopták Weitzmann raktárából, amelynek reggelén azt Weitzmannnak eladni akarták. Amikor a csendőrok kísérték őket, az egyik még ennyit mondott:

— Ugy gondoltuk, ha már lopni akarunk, hát buza után nézünk, mert annak gyenge termés következtében most jó ára van, de inkább bűnhődünk, még ha loptuk is, semhogy a mértéken a (mázsánál) magunkat becsapni hagyjuk...

— Aradmegye nagy fali térképe az új helységekkel megjelent és *Ingusz*, valamint *Kerpel* könyvkereskedő cégeknek kapható. 3459

— Tüntetés a házberemelés miatt. Bécsből jelentik: *Meidlingben* tegnapi este és tegnap nagy tüntetés volt a házberemelés miatt. Tegnapi este körülbelül ezer ember vonult egy ház elé, amelyben több lakónak fölmondtak. A tüntetők kövel bevették a ház ablakait s rendőröknek kellett a tömeget szétverni. A rendőrök tíz embert letartóztattak. Tegnap este megisméltődött a tüntetés és még a rendőröket is kövel dobálták. A rendőrök kivont karddal rontottak a tömeg közé és huszonkilenc embert letartóztattak. A tüntetők közül többen megsebesültek.

— Szida és Katica. A temesvári rendőrség tegnap délután egy F. Szida nevű leányt tartóztatott le csavargás miatt. A rendőrség a leány azután avval a mesével állt elő, hogy őt és Katica nevű barátját Aradról hozta ide egy fiatalember, aki Katicával eltávozott és őt elhagyta. A fiatalember azzal az ürüggyel csalta át őket Temesvárra, hogy helyet szeretnek. A leány kerítésnek szerelte volna az egész ügyet feltüntetni, de nem valószínű, hogy ez esetben erről szó lehetne. A rendőrség a leányt mindenestre fogva tartotta és az eljárást megindította.

— A jogi vizsgák rendszerváltozása. A jogi oktatás és vele a jogi vizsgák mai rendjének gyökeres reformja küszöbön áll. Balogh államtitkár már az ankét megtartásakor kijelentette, hogy ezt a kérdést tekintve a kultusztervezet legelőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Sőt, hogy a reformterv kiviteles még gyorsabban történhessék, annak rendeleti uton való életbeléptetésére is felhatalmazása lesz. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztetett a képviselőházba. Aból rövidesen törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktorátus megszerzésétől teszi függővé. Akiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, kalap-államvizsga vagy ügyvédi vizsga) van hátra saját érdekükben siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precízitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érzhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti, fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját „A jogi vizsgák letétele” c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Djmentesen küldi Dobó dr., Kolozsvár, Bolyai-u. 3. 3086

— Meglopott primadonna Debrecen színházának volt primadonnáját, Szilassy Etel kabaréigazgatótól meglopta a társalkodónője, Zadovác Mária. A jeles hölgy, mielőtt megszökött a lopott 500 koronával, fu csa hangja levelet is hagyott hátra. Azt mondja abban a levélben Zadovác, hogy ne busuljon, ne krenkolja magát a művésznő az ő 500 koronával egybekötött eltűnése miatt. Nyugtassa meg magát, mert a pénzen kívül minden másban kivittek. Azt írja a társalkodónő, hogy ha a nagyság mondott róla rosszat, legyen nyugodt, ahol tehetné, ő is leszólta a nagyságot is, ahogy csak lehetett s elmondott róla mindent, amit csak lehetett. A pénzért se busuljon — mondja tovább a kis levélben Zadovác Mária, a hűtlen társalkodónő — azt bizonyos összegek levonása után postán majd el fogja küldeni a művésznőnek. A levél holtra gyűrdött, míg jegyzőkönyvbe mondta Szilassy Etel a panaszt. A hálátlan Zadovác Mária még fél tizenegykor vele volt a cukrászdában, még édességeket fizetett neki. A művésznő onnan hazaküldte a pénzzel Hadházi-ut 24. számú lakására a hűtlen Marit amikor azonban hazament utána, már csak a levél volt otthon, a társalkodónő s a pénz pedig nem. Mert a ravasz és rosszlelkű Zadovác Mária közben összepakolt egyet-mást, megirta a levelet s azzal eltűnt.

— Agyonszurt pásztorlegény. Nyák Tógyer zöldi pásztorlegényt a minap súlyos sérüléssel hozták be az aradmegyei közpórházba. A rendőrség az ügyességre megkeresésére a kórházban kihallgatta Nyákot, aki elmondta, hogy a mezőn összeveszett egy pásztorlétársával, akit csak a gunyneve után Picunak ismer és az szúrta őt hasba. Nyák Tógyer aztán ma reggel belehalt sérülésébe.

— A kolera ellenszere. A mostani kolerahírekkel teli világban a közönség óvatosa része érdeklődik a kolera elleni védekezés és elővigyázat minden módja és eszköze iránt. Kitűnő sikereket ért el ezen a téren Domány József aradi szőlőtulajdonos és bornagykedő, akinek érett, nemes ménesi ó-vörösbora a kolera ellen kipróbált hatású óvszer. A kitűnő bort az orosz és német szakajtó is méltánylással fogadta.

— Salvator gumi-sarkak elősmert legjobb gyártmányok, megóvják a cipőt, a könnyű és ruganyos járást elősegítik, a vásárlásnál ügyeljünk a törvényileg bejegyzett védjegyre. Egyébként utalunk lapunk mai számában megjelent hirdetésre. 6781

— Kedvenc sétahelye lett rövid idő óta az aradi hölgyközönségnek, az Andrassy-tér 18 száma előtti hely, mert ott nyílt meg György Menyhért és társa cég nőiföltő áruháza. A kirakatokban levő szébbnél-szebb újdivatu elegáns fölöttök méltán megérdemlik az érdeklődést, mert azok a legjobb izlésről tanuskodnak. Felhívjuk olvasó közönségünket az elsőrendű külföldi cégektől beszerezett őszi és téli modellek megtekintésére.

— Szüzetések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 9-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Kurták Márton postasegéd-tisztnak Antal nevű fia. Novák Rudolf droguistának Ilona nevű leánya. Gecsa Demeter autobusvezetőnek Péter nevű fia. Csáki Pál fűkezőnek Margit nevű leánya. Muzsay Sándor körjegyzőnek István nevű fia. Arnstein Zachariás ügynöknek János nevű fia. Evellei János fűkezőnek János nevű fia. Meghalt: Honfi Magdolna 4 hónapos leány. Ludányi Antal 78 éves napszámos. Reichenberg Gusztáv 5 hónapos fia. Özv. Kaszl Ferenoné 69 éves magánzó. Ruzs Pável 45 éves napszámos. Pok László 1 hónapos fia. Házasságot kötött: Rusu Karácson fűkező Kerity Emiliával. Plósz Rezső mozdonyvezető Ficzay Arankával.

— Ha önnek kedves az egészsége, úgy olvassa el az „Egészség és Fertőtlenítés” című, rendkívül érdekes könyvet, melyet ingyen és bérmentve küld bárkinek a „Lysoformgyár” Ujpest 2/a. E könyvből megtanulhatja a fertőtlenítés módjait és azt is megtudja, hogy mi a „Lysoform.” 6963

— Geréb dr. jogi szemináriuma Kolozsvár, Farkas-utca 5. szám. (A régi színház mellett.) Kiváló sikerrel készít elő jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgára, igen jutányos díjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz jut. A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét. Tájékoztatót bérmentve. 4821

— Városunk fejlődése! Kellemes mozzanatként említiük fel, hogy városunk szép korzója egy előkelőbb zsánerű új és modernül berendezett óra, ékszer és ezüstmű üzlettel gyarapodott, kinek tulajdonosa, névszerint Igaz Sándor, már eddig is városunkban 10 évi ittélével e téren szerzett praksisa folytán jóbírnevet szerzett, úgy hogy vevőkörének bizalmát kiérdelve mindenkit legjobban kielégíthet. Ajánljuk azért őt a nagyközönség szíves figyelmébe. 3864.

— Az Aradkülvárosi Takarékpénztár alakuló közgyűlése nem a Boros Béni-tér 15. szám alatt, hanem a Millenium sörösarnok külön helyiségében fog megtartatni. Az alakuló közgyűlés holnap vasárnap délelőtt fél tizenegykor lesz.

NEUMANN M.
uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

Őszi és téli nagy képes árjegyzéke megjelent.

Kívánatra ingyen és bérmentve.

4217

— Kizárólag szülőket érdekel! A közelgő iskolai idény beálltával gyermekeinknek egészségi és saját takarékosági szempontjából a legjobbnak elismert hazai gyártmányu Anatoniai cipőket vásároljon. Kizárólag fiókunkban kaphatók. Moskovits anatoniai cipőgyár fiókjától. Arad, Szabadság-tér 18. 2831

— Használt iskolakönyvek félárban. Használt, de jó állapotú, tiszta, legújabb kiadású, bekötött tankönyvek az új iskolaidényre félárban kaphatók Kerpel Iszó könyvkereskedésében. E cég az előző év tankönyveit méltányos árral átvászi. 3071

— Felhívjuk az olvasó közönség szíves figyelmét a Csipke Áruháznak mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 6937

— Francia nőknek legbiztosabb kócskiváltó — hásiag — a likör oma a fűveg 10 fill. Vojtek és Weismán. 4503

VITA FORRÁS
SOSKÉRTI VÉDELME

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek kőszvény, hólyag- és vesebetegnek.
Felpohár VITA forrás a gyomorfájást azonnal megszünteti
A vállalat tulajdonosa: 1556
"CONSUM" kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerészházban.
Főraktár: **NAGY FARKAS** és **ELES ÁRMIN** cégeknél.

TÁRKA SÁGOK.

(A házi rend.) Egy táncpróbán történt. Egy próbabálon, amelyeknek az a sajátosságuk, hogy azon igazán mulatnak és ami a fő, táncolnak a résztvevők, amelyen nincs „majomsziget”, se elkeseredett, de kissé túlfőtöl épicoos szupécársdás-táncos.

A táncmulatságon a konviktus növendékei is résztvettek. Lelkesen táncoltak a párok és — csöndben. Udvarlászról szó sem volt. A tánc foglalt le mindenkit, elvögve a kis diákoktól nem lehet rossznéven venni, hogy nem értenek a flörtölés művészetéhez. Már vége felé járt a mulatság, az óra már veszedelmesen közeledett a tizhez, midőn egyik bossztonozó „bennlakó” végre összeszedte minden bátorságát s megszólította a párját:

— Nézzé kisasszony, már el is múlt kilenc óra. Nekünk tulajdonképen már ilyenkor ágyban kellene lennünk...

(A különbség) Multkor egy fővárosi hotelben szálltam meg. Dacára annak, hogy a szálloda külsejét tekintve főuri palotának is beillt volna, a berendezése annál primitívebb volt. Meg akartam mosni a kezemet. Kinyitóm a mosdó csapját: a víz jéghideg. Idegesen fordítom át a csapot a másik oldalra, melyről négy nyelven tünt ki, hogy Meleg. Warm. Chaud. Freddo. A négy nyelvű felírat dacára ugyan olyan hideg víz ömlött a csapból.

Becsöngtetem a pincért:

— Nézzé kérem, meg akartam a kezemet melegvizben mosni. Az egyik oldalom jéghideg víz ömlött, a másik oldalom ki van írva, hogy „Meleg.” a víz mégis ugyanolyan volt. Hát kérem, mi akkor a különbség a kettő között?

A kiabálás azonban nem hozta zavarba a szobapincért. A világ legnyugodtabb hangján felelt:

— Hogy mi a különbség? Hát a felírat!

(Mozireklám.) Egyik kis vidéki városban az ottani mozi a következő kommunikát közölte a helyi lapban:

„A mozgófénykép színház igazgatósága semmi áldozatot sem kímélve a főváros legutolsó slágerképét vette meg. E hó 8 án, 4-én és 5-ön műsoron van Faust, nagy szomorujáték, melyet Goethe hasonló című operájából írtak át a mozi számára. Az opera 1859. március 19 én lett bemutatva a párisi Theatre Lirique-ben. Az 1000 méter hosszú film megkapóan mutatja be az érdekesítő operát.

Figyelmeztetjük az áldozatkész igazgatóságot, hogy adatai tévesek, mert tudvalevőleg a Faust című opera szövegét Gounod, zenéjét pedig Lenau írta, első előadása pedig 1430. április 1-én volt a belgrádi His Majesty színházban, amikor is a címszerep áriáit Sarah Bernhardt énekelte.

Mennyi adót fizetünk?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Az adókiadó-bizottság hétfőn, ezeptember 11-én a következő tételeket tárgyalja: Szántai Béla sátor-állító 54 kor., Kohn Sámuel teherszállító 26 kor., Elías Lipótné szállító 80 kor., kk. Dutsch Albin, Alice és János 80 kor., Flamm Lipótné 112 kor. 50 fill., Amigó József és társa 115 kor., Pollák Arnold 127 kor., Róth Józsefné és Zsigmond 190 kor., Rubinstein Mór 201 kor. szállító, Valerian József, Böhm Géza és Kadár József kavicszállító 413 kor., Rószner Edéné 40 kor., Koch József 132 kor., Sonenschein Sándor 174 kor., Vass Mátyásné 350 kor., Braun Gusztáv 936 kor., Rónai A. János 1696 kor. szállodások, Nagy Juliska 18 kor., Hubert József 59 kor., Szarvady Istvánné 57 kor., Schüffer Benő 79 kor., Riesz Sámuelné 95 kor., Lorencz Károly 117 kor. szappanfőzők, Serb Konstantin szalonnaárús 18 kor., özv. Nagy Györgyné 8 kor., Jakoboivits Mór 8 kor., Sztjka Demeter 11 kor., Macsóán Jánosné 12 kor., Lingurár Antal 10 kor., Andrássy Ferencné 16 kor., özv. Polónyi Györgyné 8 kor., Weisz Hann 2 kor. 50 fill., Szabó Gábor 20 kor., Maadl Áron 26 kor., Jeck György 22 kor., Herber Jánosné 22 kor., Kovács Józsefné 22 kor., Pethe Mátyásné 22 kor. 28 fill., Ósz Antal 23 kor., Drosnyák Gyula 23 kor., Mandl Sándorné 24 kor., Magyar Ferenc 20 kor., Vörös Jolán 4 kor., 85 fill., Schwarc Vilmosné 26 kor., Lőrinc Mihály 26 kor., Markovics Kálmánné 24 kor., özv. Csabay Jánosné 28 kor., Goldmann Samuné 26 kor., özv. Breitbart Vilmosné 26 kor., Kuno Istvánné 25 kor., Hanecher Kálmán 9 kor., özv. Görgényi Józsefné 27 kor., Hermann Sámuelné 8 kor., Fellner Adolf 6 kor., Jankó Imre 28 kor., Rika Ferencné 28 kor., Kralik Rezsóné 29 kor., Zimmer Ádám 29 kor., ifj. Tóth János 30 kor., Lingurár Muntján János 30 kor., Abrudán Károlyné 30 kor., Sándor Balázsáné 30 kor., özv. Wittenberger Hajnalné 20 kor., Keresztesi Mihály 30 kor., Gerzó Antalné 31 kor., Tüzes Berta 31 kor., Joánovits Sándorné 31 kor., Megyesi Péterné 31 kor., 75 fill., Schuler Ferenc 31 kor., Rác Hermina 32 kor., Szücs Mihályné 33 kor., özv. Schambura Jánosné 33 kor., Náder Gyuláné 27 kor., Szeicht Mátyásné 33 kor., Toth Katalin 34 kor., Nagy Kálmán 34 kor., Pakozian Sándorné 34 kor., Görbe Amália 34 kor., Gale János 35 kor., Szelezsai Pál 35 kor., Jäger Józsefné 18 kor., özv. Csepella Györgyné 35 kor., Schönberger Mihályné 35 kor., Garbner Lajosné 36 kor., Argyelán János 36 kor., özv. Hencs Mihályné 36 kor., Mandl Dávid 36 kor., Augenblick Fischlne 30 kor., Farkas Ferencné 21, özv. Papp Demeterné 37 kor., Szécsi Pál 26 kor., Jancsin Miklós 35 kor., Molnár Albert 36 kor., Klein Jakab 37 kor., Fischer Albert 37 kor., özv. Robinek Antalné 39 kor., Rónai Dávid 39 kor., Egri Sándor 39 kor., Barna Kálmánné 39 kor., Gärtner Mór 30 kor., özv. Sass Istvánné 40 kor., özv. Szepesi Jánosné 40 kor., Schink Józsa 40 kor., Rosenberg Jakab 37 kor., Cservenka János 40 kor., Hegyesi Gizellé 40 kor., özv. Roszt Ádámné 40 kor., Probszt Viktorné 39 kor., Karácsonyi János 40 kor., Jasinszky Sándorné 42 kor.,

Stern Jakab 40 kor., Csöpös István 42 kor., Boksa Béláné 34-78 kor., Szabó Sándorné 39 kor., Mešner Lipót 19 kor., Deichlinger Regina 43 korona, Gärtner Hermina 42 kor., Kozma Lajos 45 korona, Bajer Gyuláné 45 kor., ifj. Hollerbach János 43 kor., Geisler Konrad 44 kor., Pakuzár András 40 korona, Elías Jakabné 48 korona, Bartl Emmi 47 korona, Dragomir Gyula 45 korona, Remich János 45 kor., Hold Ferencné 47 korona, Neumann József 45 kor. 40 fill., özv. Groglott Jakabné 48 kor., Benedek Gizella 48 kor., Burger János 36 kor., Lebovics Samuné 49 kor., Schuphégel Ádám 49 kor.

Az adókiadó bizottság e hó 11-én sátor-állítók, teherszállítók, kavics szállítók, szállodások, szappanfőzők, szalonna és tejárús szatócsok és métermérők III. oszt. kereseti adóját, 12-én pedig a szatócsok, italmérők és ügyvédek III. oszt. kereseti adóját fogja megállapítani. — 2116 — 2145. és 2483 — 2572 tételig.

NESTLÉ
gyermeklisztje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek,
valamint gyomorbetegségek
régbevált tápláléka

50 gramm kitérből
szárazsággal ajánlva

Tiszta alpesi tej
tartalmaz.

1 doboz 1 kor. 80 fill.,
minden gyógyszerészházban és
áruházaiban kapható.
Prospektus ugyanott.

6971

VIDÉK.

Pusztító kártyaszemvédeley címmel a minap közöltük azt a panaszos, névtelen levelet, amelyel Nagyvarjas községből küldtek Aradmegye alispánjához. Gulyácsy István, a község érdekes bírása ma bentjárt szerkesztőségünkben és a névtelen vádakkal szemben a következők közlésére kért föl bennünket:

„Pusztító kártyaszemvédeley cím alatt valami modern Messias, gyalázatos stílusban, nagyképpel jeremiádokat zengett Nagyvarjas község lakossága, előjárósága és illetékes csendőrorse ellen, az Aradi Közlöny szeptember 8 iki számában. Nincs könnyebb dolog, mint az ismeretlenség homályából, oroszva lődözni széjjel gyilkos nyilatkat! Mi azonban nem vagyunk hajlandók ezt a nyilvánosság előtt megindított rágalmazást túrni s számon fogjuk kérni az illetőtől aljas céljait. Nem fogjuk túrni, hogy valaki, aki itt él köztünk a községben, ismeretlen szándéktól vezetve, minden ok és alap nélkül, pellengégre állíton bennünket. Ha sérelme van, álljon elő vele; ha mellőzve érzi magát (!) érvényesülésének keressen más módját. De csak a község szemétfje lehet képes arra, hogy valóitan állításokkal a nagy nyilvánosság előtt meghurcoljon bennünket s ő maga az árokból less, hogy: no, mit szólnak ehhez! Községünk lakossága se nem jobb, se nem rosszabb a többi magyar községnek lakosságánál, általában. Szorgalmas, törekvő, szegény nép. Egy és fél év óta nem volt verokedés a faluban. A legtöbbit bucsu, alkalmá-

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, kőszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyuviz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerészházokban. **SCHULTES ÁGOST** Szelecsényi-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Radótf-rakpart 8.

val volt ugyan összeszóalkozás, de a nyomban ott termelt csendőr a tetlegességet megakadályozta. 2 év óta nem fordult elő lopás. Nehány héttel ez előtt a határból néhány dohánylevelet téptek le. Ez ügyben a nyomozás is meg volt már ejtve, mikor a cikk megjelent. Tehát igenis jelentik azonnal, még a legkisebb kártételt is. Emberemlékezet óta nem történt meg a községben, hogy a „züllött fiatalság” szülőit megverte, vagy a háztól elüzte volna. Ilyen jeleneteket a levélíró csak deliriumában hallucinálva láthatott valahol. Hogy ezen sirva fakadt, azt elhiszük neki. Botrányt a fiatalítás nem okoz. Ha nehéz napi munkája végeztével nőtázva jön hazafelé, azzal igazán senkit meg nem botránkoztat. Az sem igaz, hogy pálinkát iszik — kizárólag — a fiatalítás nálunk. Iszik azt is, reggel. De mulatságában, vasárnap délután a bor és a sör járja. E mellett beszélget, énekelget, míg 9-10 óra tájban a másnapi munkára gondolva, siet haza, lefeküdni. Lármát, verekedéseket, botránnyokat nem rendez. Hogy egynémelyik, pénze a korosmára nem tellvén, otthon elmáriásozik, preferansozik, az igaz. De ezzel még senki nem ment tönkre. S ugyan hol nem játsszák ezeket? A makát egyáltalán nem, s a ferblit pedig alig ismerik a faluban. Teljességgel érthetetlen előttünk, hogy mit akart elérni a levélíró névtelen levelével. Mert ha állításai valók volna, kirlapi cikkezéssel a „züllött fiatalítást” ugyan meg nem mentené, mert az azt nem olvassa. S ha olvasná is...! Minden községben csak ennyire züllött legyen a lakosság, mint itt Nagyvarjason, akkor még nincs ok a panaszra.

Aradmegyei tüzoltók versenye. Az aradmegyei tüzoltósövetség ma tartotta versenyyel egybekötött második közgyűlését Kisjennőn, Schill József megyei főjegyző elnöklése alatt. A közgyűlésen képviselve volt az aradi, kisjennői, borosjennői, borossebesi, világosi, ujszentannai, pankotai, kürtösi, relindi, ujpécskai, uvarasándi és simonyifalvi tüzoltó-egylet. Délélőt 9 órakor vonultak a megjelent tüzoltó-egyletek saját zászlók alatt Valerián József világosi főparancsnok vezérlete alatt a kastély elé, hogy Libits Adolf udvari tanácsos, díszelnök előtt tisztelegjenek. A megjelenésben gátolt díszelnök helyett Schill József szövetségi elnök tartott szemlést a tüzoltó-tábor felett. Az ünnepélyes istentisztelet után fél 10 órakor a választmányi és fél órával később a közgyűlés vette kezdetét. A múlt ülés jegyzőkönyvének hiteljesítése és a múlt évi számdados ratifikálása után a közgyűlés elfogadta a tüzrendészeti szabályrendelet módosítására, valamint az egyes egyletek ajánlata alapján az alispán által kinevezendő tüzrendészeti felügyelők kiküldésére vonatkozó javaslatokat. Közgyűlés után ugyancsak az uradalmi házában tartott közösed alatt Valerián János a szövetség lelkes elnökére, Schill József a vármegye népszerű főjegyzőjére mondott tetszéssel fogadott humoros toasztot. Schill a hatóság jelenlévő képviselőjére, Edes Elemér főszolgabíróra emelte poharát, majd Molnár Ödön tanár lendületes beszédben méltatta a szövetség szervezőinek, különösen Szkalik Gyula dr. szövetségi alelnök érdemeit a végül ismételt Schill József elnök hatásos beszédben buzdította az egyleteket további buzgalomra s poharát a főparancsnokokra ürítette. A tulajdonképeni verseny, amelyen jelölés alapján öt egylet vett részt, az uradalmi u. n. Káposztáskerti téren folyt le nagy közönség előtt. A borosjennői tüzoltó-egylet által létesített vándordíjat: egy értékes szobor és oklevél a David Mátyás főparancsnoksága alatt megjelent kürtösi tüzoltó-egylet, a második díjat: díszes oklevelet a világosi egylet nyerte el, míg a többiek elismerésben részesültek. Este kertünnepélyben és nagyszzerű tüzijátékban gyönyörködött a közönség. Megjegyzendő, hogy

a tavalyi Borosjennőn lefolyt verseny díját a kisjennői tüzoltó-egylet nyerte el és ezért ezidén nem versenyzett tét.

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leghatásosabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és többszörösen rectifikált retroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

**Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria**

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakát: Barabás és Stefanovits droguisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

SPORT.

+ **Díjlövészet.** Az Aradi Polgári Lövész-Egylet szeptember 10-én a városligeti lövöldében Lőrincsnapi nagy díjlövészetet tartja.

+ **Az Aradi Athletikai Klub versenye.** Dacára annak, hogy az F. T. C. budapesti nagyszabású meetingje összeesett az Aradi Athletikai Klub hagyományos őszi atletikai viadalával, az A. A. K. nak, Délmagyarország vezető sportegyesületének tegnapi versenye a lehető legfényesebb sikerrel végződött. A viadalt óriási és előkelő közönség látogatta. Az eredmények kitünőek, sőt a száz yardos síkfutás eredménye szenzációs, amennyiben Szobota Ferenc, a Kassai Athletikai Klub jeles sprintere a száz yardot 10 másodperc u. országos rekord alatt futotta (a régi rekord 10.1 mp.) A részletes eredmény a következő: **Junior versenyek:** Száz yardos síkfutás. 1. Pfailmayer Arthur (Aradi A. K.) és Veszelinovicz Milos (Nagykikindai A. K.) 11.4 mp. holtversenyben. 3. R. x Ernő (Szegedi A. K.) **Magasugrás.** 1. Pfailmayer Artur (Aradi A. K.) 1.65 m. 2. Panyigai Lajos (Aradi T. K.) 3. Borszéký Ferenc (Aradi A. K.) 1.55 m. 80 1/2 méteres síkfutás. 1. Nagy Sándor (Aradi A. K.) 2 p. 16.4 mp. 2. Herzog Rezső (Aradi A. K.) 3. Vámos Béla (Nagykikindai A. K.) Ot yarddal nyerve, egy yarddal harmadik. **Ruáugrás.** 1. Szemere János (M. A. K.) 3.05 m. 2. Genosy Béla (Aradi A. K.) 2.72 m. 3. Deutsch Antal (Nagykikindai A. K.) 2.51 m. **Senior versenyek.** **Kétszázhusz yardos síkfutás.** (Heeger Antal-émlékverseny, az A. A. K. tagjai részére.) 1. Sipos Sándor 26 mp. 2. Nagy Sándor 3. Popovics Mihály. **Száz yardos síkfutás.** 1. Szobota Ferenc (Kassai A. K.) 10 mp. (országos rekord) 2. Déván István (M. A. K.) 3. Duffner János (Aradi T. K.) Egy yarddal nyerve. **Diszkoszvetés.** 1. Ujlaki Rezső (Temesvári A. K.) 41.53 m. 2. Rácz László (M. A. K.) 37.98 m. 3. Mudin Imre (M. A. K.) 36.03. m. A győztes dobásai: 40.76, 40.78, 40.86, 41.53. Az Aradi A.

K. jubiláris vándordíja, Százhusz yardos síkfutás. 1. Horner Andor (M. A. K.) 16.6 mp. 2. Mészáros Béla (Aradi T. K.) Négy yarddal nyerve. 40 1/2 méteres síkfutás. 1. Déván István (M. A. K.) 54 mp. 2. Mészáros Béla (Aradi T. K.) 3. Belu Gyula (Temesvári A. K.) **Geregyvetés.** 1. Rácz László (M. A. K.) 52.25 m. 2. Ujlaki Rezső (Temesvári A. K.) 49.51 m. 3. Mudin Imre (M. A. K.) 48.07 m. **1609 méteres síkfutás.** 1. Antal János (M. A. K.) 4 p. 44 mp. 2. Kiss Gyula (Aradi T. K.) 3. Horváth Gyula (Aradi T. K.) Tizenöt yarddal nyerve. **Távolugrás.** 1. Szobota Ferenc (Kassai A. K.) 6.44 m. 2. Panyigai Lajos (Aradi T. K.) 5.85 m. 3. Borszéký Ferenc (Aradi A. K.) 5.62 m. **Ruáugrás.** 1. Szathmáry Kálmán (M. A. K.) 3.37 m. 2. Szemere János (M. A. K.) 3.25 m. 3. Deutsch Antal (Nagykikindai A. K.) 2.81 m. **Súlydobás.** 1. Mudin Imre (M. A. K.) 13.35 m. 2. Ujlaki Rezső (Temesvári A. K.) 12.35 m. 3. Rácz László (M. A. K.) 12.08 m.

+ **Tennisverseny.** Az Aradi Athletikai Klub e hó 17 ikétől 24 ikéig bezárólag országos tenisz-versenyt rendez, a következő versenyszámokkal: I. Férfi egyes verseny Arad bajnoka címeért 1911. évre. II. Női egyes verseny Arad bajnoka címeért 1911. évre. III. Férfi páros verseny. IV. Vegyes páros verseny. V. Női egyes handicap verseny. VI. Férfi egyes handicap verseny. VII. Ifjúsági egyes verseny. Az I. II. III. IV. V. VI. versenyszámokban részt vehet minden magyar amateur játészó. A VII. versenyszámokban részt vehetnek mindazok, akik a verseny napjáig középiskolai tanulmányaiknak még eleget nem tettek, illetőleg 17. életévüket be nem töltötték. A verseny a M. O. L. Sz. szabályai szerint rendeztetik. Nevezési zárlat 1911. szept. 13-án este 8 óra. A zárlat után érkező nevezések csak kétszeres tét mellett fogadhatók el szept. 15. este 8 óráig. Nevezési díjak: a bajnoki (I. és II.) számokra 6 kor. a többi számokra 3 kor. személyenként. 10 kor. nevezési díj ellenében a versenyző minden részére nyitva álló számra nevezhet. Nevezések és tétek Szathmáry Béla ur címére (Arad, Széchényi-utca 2.) küldendők. A helybeli iátekosokat ez uton is felkéri a rendőrség, hogy a versenyen minél nagyobb számban résztvevni sziveskedjenek.

+ **Football mérkőzés.** Két aradi football-csapat fog vasárnap délután a bajnoki címért mérkőzni. Az Aradi Athletikai Klub két évmár Délmagyarország kerületi bajnoka és valószínűleg minden erejét és tudását latba fogja vetni, hogy ezt a címet a jövőben is megtartsa. A legutóbbi vasárnapon legnagyobb riválisát a Szac-ot győzte le és így nagy reményei nyíltak arra, hogy az idén ismét elnveri a bajnokságot. Azonban az Aradi Tornac Egylet csapatának képességei is figyelemreméltóak és így mindenképen érdekes lesz az a küzdelem, amely ma délután fog lefolyni a Török Gábor-utcai sporttelepen. Az ATE. csapata nagyon jó formában van, amit élénk jellemző az, hogy dacára annak, hogy legutóbb elebrendü csapatokkal mérte össze erejét: eddig nem akadt legyőzője. A két csapatkülömben a következő összeállításban játszik: Aradi Torna Egylet: Durni—Patay, Amigó—Csenka, Muránvi, Mányá—Liveri, Pozsonyi, Nyiry I. Nyiry II. Rónay. Az Aradi Athletikai Klub: Horváth—Jenőffy, Langyel—Kocsis, Pischinger, Mialó—Valerián, Eisenmagen, Genosy, Rudnyánszky, Zaránd. A mérkőzés délután négy órakor kezdődik.

MULATSÁGOK.

(=) **Mükedvelő előadás.** Az aradi munkás otthon egyesület saját házalapja javára szeptember 10-én, vasárnap este fél 8 órakor a nyári színházban jótékonyoelü mükedvelő előadást rendez, mely alkalommal színre kerül: Hivatalnok urak. Színmű három felvonásban. Irta: Földes Imre. Rendező: Csillag Géza. Ügyelők: Holló János és Iván József. Sugó: Tozsonyi Mátyás.

Maidt és Schrod

Arad, Andrásy-tér 17.

(Reinhardt-ház)

Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabatok 30 koronától.

Intézeti flu kelengyek dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 766.

Egy hölgy

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhántartására és fenér taint-jére és ezt meg is akarja tartani az csakis Stecken-pferd-Lillomtej szappannal mosakodik a (lófejű bot védjeggyel) Bergmann és tsa cég Tetschen a/E. gyá-rából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógytárban és drogeriában kapható.

436

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

1911. szeptember 9.

Budapest, szeptember 9.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínálaf, vételkedv visz-szatartó. 20 ezer mm. 5 fillérel magasabb.
Az árak 50 kilónként számítva:

	DÉL zárlat	2 óra zárlat
Buza 1911. októberre	12.04 - 12.05	13.10 - 12.11
Buza 1912. áprilist	12.24 - 12.25	13.31 - 12.22
Rozs 1911. októberre	10.31 - 10.35	10.30 - 10.31
Tengeri 1912. május	8.47 - 8.48	8.45 - 8.45
Zab 1911. októberre	9.51 - 9.52	9.47 - 9.43

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. szeptember 9.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	— — —	11.20 - 11.25
77	— — —	11.25 - 11.30
78	— — —	11.30 - 11.35
79	— — —	11.35 - 11.40
80	— — —	— — —

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	— — —	11.10 - 11.20
Rozs	— — —	9.40 - 9.50
Árpa	— — —	8.75 - 8.80
Zab	— — —	8.50 - 8.60
Tengeri	— — —	8.30 - 8.40

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Szeptember 9.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	111.25
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	91 —
Magyar koronajárdék 3 $\frac{1}{2}$ %	80 35
Magy. földteherm. kötvény 4 $\frac{1}{2}$ %	92 50
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92 50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	218.—
Tiszassab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	92.20
Osztrák járadék ezüstbe	95.90
Osztrák járadék aranyban	116.—
Osztrák koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	92.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	137.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19 85
Magyar hitelbank-részvény	840.—
Osztrák hitelintézeti részvény	647.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	737.—
40 frankos arany (Napolsondor)	19.08
Német birodalmi márka	117.67 $\frac{1}{2}$
London vista	240 85
Paris vista	95 37 $\frac{1}{2}$
20 márkás arany	23.52

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Sunlight Szappan igazán! kitünő!

„En félidőben és fél-mennyiségű szappannal végzem a nagymosást.“

Főlegessé teszi a főzést és a szőrszőlést, mert a SUNLIGHT SZAPPAN kitünő tulajdonságainál fogva a piszkot feloldja és a ruhát vakító fehérré varázsolja.

Kettős darab 30 fillér. Nyoceszögletű darab 16 fillér.

6916

URANIA

mezőfőnykép színház.

(Máró Elmény-szón 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1911. szeptember 10.

1. A jól őrzött ház. Humoros. — 2. Norma. Dráma. — 3. A kettős trapéz. Varietta szám. — 4. A harangok Rómába mennek. Dráma. — 5. A császár imádo. Humoros. — 6. Ananász termelés. Természet után. — 7. Ne nem mélt fürdő kura. Komikus. — 8. Robbantó gyakorlat. Látványosság.

Előadások a. n. 2 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi estnapja

Ma vasárnap, 1911. szeptember 10-én:

1. Akarata ellenére orvos. Szenzációs kép. — 2. Lea görkocsolyán. Nevettető. — 3. Az éjeli pillangó. Szenzációs sláger kép. — 4. Lemke mint majom. Kacagtató.

Előadások délután 3 órától.

Helyárak: Pályó ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. Leő hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsor 11-én hétfőn:

1. Az anya. Színmű. — 2. Akarata ellenére orvos. Szenzációs kép. — 3. Óregok és ifjak. Amerikai vígjáték. — 4. Lea görkocsolyán. Nevettető. — 5. Az éjeli pillangó. Szenzációs. — 6. Lemke mint majom. Kacagtató.

NYILTTÉR.*

DR. BEDŐ ÁRPÁD

Arad szab. kir. város volt községi és kihágási bírója

Ügyvédi irodáját

Apponyi-ut 1. szám alá

(a városháza mellett, a kultur-palotával szemben, Montagh-ház) helyezte át.

SINGER „66“

a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varógép részvénytársaság.

Arad, József főherceg-ut 9.

(Lutheránus templommal szemben.)

Egy a fehérműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik,

SACHER PENZIO

BUDAPEST, ujjonnan épült palotában Ujlag megnagyobbítva! Belváros, Irányi-utca 21. sz.

(a Kossuth Lajos-utca és Váci utca közvetlen közelében.)
A szobák minden modern kényelemmel és vízvezetékkel vannak ellátva. Központi fűtés. Villanyvilágítás. Lift. Telefon 167-43. Legjobb közlekedés. Kívánatra prospectus. 6838

MARGIT GYÓGYFORRÁS BEREGMEGYE.

A gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a égő szerek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha VÉRZÉSEK esete forog fenn. Megrendelhető: ÉDESKUTY L-nál Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácsen. 6847

Grand Prix Weltausstellung Paris 1900.

FRANZ JOH. KWIZDA

K. u. k. österr.-ungar. könl. rumán u. könl. bulgar. Hofflieferant

Kreisapotheker, Korneuburg bei Wien

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor

Diétikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Egy fél doboz á 70 L, egy egész doboz K. 1.40
Több mint 60 éve használatban van a legtöbb istállóban étrágy-hiány, rossz emésztés gyógyítására, a tej javítására és a tejlo-kenység fokozására. 2217-11

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor

csak ezen védjeggyel valódi

Főraktár: FÜRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Buda-pest, VI. Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. szám.

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Oriási választék valódi amerikai VADÁSZ-CZIPŐKBEN.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű SALAMANDER, gyártmányú cipők arad kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER“ cipők versenyen feilül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki keves pénzért tartós és elegáns cipőt kaphat. Hölgyek és urak részére 16 K. 50 z. viselhet. Egy pár 20 z. luxus kivétel 20 z. 50 z.

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312 száma.

**Következő
ujdonságok**

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Dr. Bauer Gábor: Egy színész nő kálváriája, Kétő: Legjobb pikáns viccek, Boothby Guy: A kalandorok királya, Lagerlöf Zelma: Szt. Veronika zsebkendője, Bíró L.: A császár és más férfiak, Ritoók Emma: Négyen a tűz körül, Dr. Bucsányi: Természetes élet és gyógy mód, Wilde Oszkár: Mesék, történetek és költemények prózában, Ebers György: Egy polgármesterné, Heltai Jenő: Scherzó, Bernstein: Utánam, Bíró Lajos: Vizözön, Szomaházy: A krakélerek alkonya, Magyar kabaret-gyűjtemény, Salgari E.: Aranymezők királynője, Az alaszka aranyásók, Bródy Sándor: Lyra, Hafner Imre: A bánya felügyelő, Csáth Géza: Délutáni álmom, Andoux Marguerite: Marie Claire, Edmund Edel: A veszélyes öreg, Lóczy L.: A mennyei birodalom története, Chun Károly: Mély tengerek világa, Laurdis B.: Éjféli nap.

Németben: Hermann Georg: Spielkinder, Rosner Karl: Die Silberne Glocke, Stratz Rudolf: Für dich, Heimbürg W.: Familie Lorenz, Halbe Max: Der Ring des Lebens, Schweriner Oskár: Der geraubte Bild, Gersdorff A.: Das Bild zu Sais, Ompteda G.: Maria du Caza, Hollaender F.: Das letzte Glück, Salten Félix: Olga Frohgemuth, Diers M.: Die Geschichte einer wandernden Liebe, Georg Ernst: Familienglück! Jansen Börge: Fatme, Sudermann H.: Die Indische Lilie, Höcker P. O.: Lebende Bilder, Lie Bernt: Im Kampf gegen die Übermacht.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy füzetenként 20 fill.

Legújabbak: Zerkovitz: Fecském hova szállsz? Gilbert: Ártatlan Zsuzsi, Hetényi: Pásztor dal, A sajtóhiba, A szultán zsebkendője, A zenélő óra, Hetényi Albert: Toncsi, Garni, Salgó: Az ajtó, Grósz A.: Uri primás, Kerker: Goldfisch-Duett, Valahol a nagyalföldön, Howard: Tavasz dal, Hirsch L.: Csak négerül, Krier: Éjféli keringő, Strausz: Bátor katona, Kurucz: Nem tudok én neked csak virágot szedni... Szirmai: Olyan mint te... Grósz: Lízse nóta... Morena: Risi Bisi, Tanzwalzer-Heft, Borel - Clerk: La Matschische, Linke: Im Walzerrausch, Blankenburg: Abschied der Gladiatoren.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ

könyv-, zenemű és papír
kereskedése minden

SALVATOR

Gummi-
sarkak

Világ-
cikk

Utólérhetetlen
tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII.

Gyönyörű ajándékot

küldünk Önnek postafordultával
ingyen és bérmentve, ha ár-
jegyzékünk szerkesztése czéljá-
ból nekünk

8741

**100 darab
címet
(csak vidékit)**

magán és állambizalmnokok, ta-
nítók, főpapok, orvosok, egysz-
ségügyi hivatalnokok, gyárosok
és gyári hivatalnokok, jobban
szituált ma: ázók, kereskedők,
iparosok stb. címét lakóhelyet-
ről és annak környékéről, tisztán
és olvashatóan egy iv papírra
leírva beküldi.

Vertrieb patentierten
Neuheiten.

LEOP. WEISZ, Wien, II/2. Hofenedergasse 1.

Egyéves önkéntesek

legújabb előírás szerint, legjobban
és legolcsóbban felszereltetnek

Kolarits Nándor

Délmagyarország első és legnagyobb egyenruházati intézetében
**Temesvár - Belváros,
Mercy-utca 10. szám.**

Árjegyzék és költségvetéssel szívesen szolgálók.
Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve
kezeskedik. 3907

SEBEKET

gondosan kell megóvni minden tisztálanságtól
mert elhanyagolás esetén nagyon káros nehezen gyógyít-
ható következményei lehetnek. Immár negyven éve a leg-
kiválóbb kötszerek bizonyul a Prágai hátkendőcs,
megóvja a sebet, megakadályozza a gyulladást és a fájdal-
mat, töltőleg hat és elősegíti a szövődést és gyógyulást.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.

1 téglő 70 fillér, 3 kor. 16 fillér elő-
leges beküldése ellenében 4, 7 ko-
rona ellenében 10 téglő külső stik
az osztr. magy. monarchia minden
állomására.

Vigyázzunk a gyártmány
és a készítő nevére, Árra és
védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

Főelárusító

B. FRAGNER,

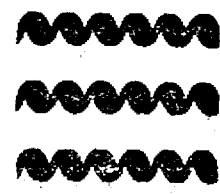
cs. és kir. udvari szállító

Gyógyszertár „A FEKETE SAS”-HOZ

Prága, Kleinselta, Ecke, der Herudgasse Nr. 203.

Raktár Ausztria-Magyarország minden gyógyszerüzében.

A 4056

B

O

U

R

B

O

N

szines vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány
és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

HUSSERL M.

dehanykülönlegességi tömésében

**Szivarkahüvely
Verge szivarka-papír.**

Ernstné

Glück Hermina

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Szülők szíves figyelmébe

ajánlom az iskola beiratási idény alkalmából kiváló minőségű

fiu- és leányka-cipőimet

ugyszintén összes felszerelési cikkeit u. m. kalap, gallér, kézfő, nyakkendő és fehérneműket, miket üzletáthelyezés folytán ez alkalommal gyári áron árúsítok.

Kérem próbavásárlást tenni.

Iványi Menyhért.

Arad, Forrai-utca gróf Hunyadi-palota. 4011

Nincs mit gondolkozni, hogy hol vegyünk legjobb minőségű zsebórát és izléses ékszereket, mert immár köztudomásu, hogy a legnagyobb választék gyári áruk mellett egyedül

HIRSCH JENŐ

műórás és ékszerésznél Forrai utcában (Rákóczi-utca sarok) szereshetők be, hol minden tárgyért 3 évi jótállás nyújtatik. 4169

Tegyük próbavásárlást!

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára, 1547 valamint valódi

Iignum sanctum tekegolyók

és bábuk legjutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi diszmű és játék-áru üzletében

ARAD, Szabadság-tér 21.

Minden versenyt felülmul

jóság, tartósság és olcsó ár tekintetében

Czernóczky Mihály

Kossuth-utca 3. szám

alatti saját műhelyében készült férfi-, női és gyermek cipők fekete- és színes bőrből készítve, ugyszintén félcipők minden fazonban kapható!! 1476

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné

felkeresni vételkény-

szert nélkül

Vogel László

műórás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát, tört aranyat vagy más tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk értesíteni megboldogult Bolezni Antal igen tisztelt megrendelőit és vevőit, hogy Salacz-utca 2. sz. alatti cipész üzletét átvettük

és azt saját készítményű férfi-, női- és gyermekcipő-raktárral kibővítve, tovább vezetjük. Főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy a n. é. vevőközönséget a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen kielégítsük.

Szíves pártfogást kérnek tisztelettel 8561

Bolezni Antal utódai.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

É vállalja minden e szakba vágo munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb áráért.

Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 8951

Molnár Antal,

épület és műbutorasztalos. Jó erkölcsű fia tanulónak felvétetik.

Újfogtechnikai műterem

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Aradon, Asztalos Sándor-utca 10. szám (Szabadság-tér, Asztalos Sándor-utca sarok, Dr. Keppich Jakab orvos házában)

modern fogtechnikai műtermet nyitottam.

A fogtechnikai szakmában évek óta működöm. Tapasztalataim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy minden a fogtechnika terén előforduló új és modern követelménynek legjobban megfelelhessenek. 4159

HALMOS GYULA.

Telefon 638. szám.

Női és leányfelöltők

Ujjonnan megnyilt áruházunkban kizárólag női és leány gyermekfelöltők, eredeti angol és berlini ujdonságok, olcsó szabott árak mellett a legelőnyösebben beszerezhetők

György Menyhért és Tsa

Arad, Andrásy-tér 8. sz.

A Minorita templom bejáratával szemben.

8751

U
J
Ü
N
L
E
T

Telefon

U
J
Ü
N
L
E
T

855.

FÜSZER-, CSMEGE- ÉS ÁSVÁNYVIZEK KERESKEDÉSE.

Telefon 811. sz.

Telefon 811. sz.

A fekete kutyához.

— Alapítatott 1889. —

Färber Lajos, Arad

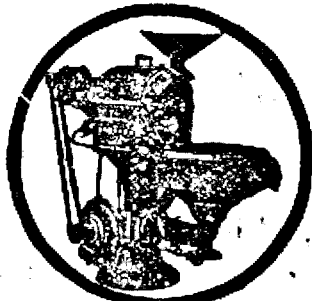
fűszer- és csemege-üzletemben kapható:

Kizárólag ártalm. esztét. módszerem alapján, éránként párkölt

„Japán-kávé“

mely minőségére és zamatra minden más fajtat felülmul.

Mindennemű fűszerárú legkiválóbb minőségekben, továbbá gép- és hengerolajok, tovottakenőcs, kenőszappan, kocsikenőcs, linoleum és borostyánpadlólak, automobilolaj, benzin, carbolinoleum és mindennemű fertőtlenítő szerek stb. nagyban és kicsinyben.

Szabadalma. utt villany-üzemű kávégépközlő.

Louisia selyem 48 kr. Pongee selyem 65 kr.

Saját

érdeke őszi bevásárlása előtt megtekinteni

POPPER TESTVÉREK-nél

Forray-utcza,

ama érkezett őszi újdonságokat gyapju-, selyem- és mosókel-
:: :: mékben. :: ::

3335

Törökös bársony 65 kr. Gyöngy ruhabársony 65 kr.

Gyors és pontos kiszolgálás!

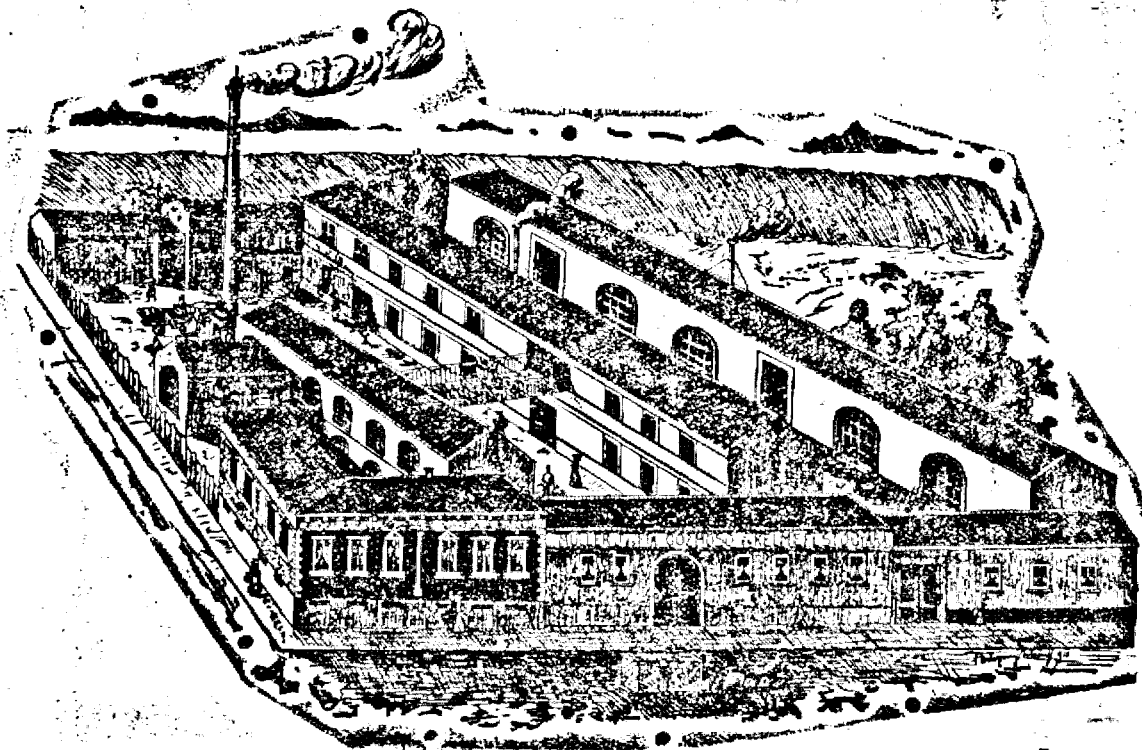
MÜLLER J. ÉS FIA

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapítatott: 1858.

Mindennemű férfi és női felöltőket ruhákat egészben fest, vagy vegyileg tisztít.

Telefon szám 459.

Ingeket, gallérokat, kézelőket, házi ruhát, kelengyéket stb. hófehéren (minden marószert kizárásával) mos és fényesen vasal.

Helybeni gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ. Városi gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves partfogást kér kész szolgálattal MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Uj uri szabó-üzlet megnyitás!

Gianotti Nándor

Arad, Deák Ferencz-utca 8.

A legmodernebb igényeknek megfelelő **urisabó-üzletet nyitottam**, hol midannemü izléses és olcsó ruhák a legrövidebb idő alatt készítettnek, u. m.: szalon, sport, katonai és díszmagyar ruhák. Szakképzettségem folytán azon kelemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek megfelelek. Ezen előnyös kiszolgálásra való tekintettel kérem a n. é. közönség szives pártfogását, kiváló tisztelettel **Gianotti Nándor**, polgári és egyenruha szabó. 3075

Költözők figyelmébe!
Vilamos világítási berendezéseket **csillárokkal**

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

vilamoscsengő és telefonberendezési vállalat
Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Gazdaközönség szives figyelmébe.

Értesitem a föld és szőlőbirtokos, ugyszí után háztulajdonos urakat, hogy Szabadság-tér 12. szám alatt egy hatóságilag engedélyezett ingatlan forgalmi, valamint bor és pálinka közvetítési irodát nyitottam meg. — Elvállalok

pénzkölcsön szerzést ház és földbirtokra

legelőnyösebb amortisálásra is minden előleges költség nélkül.

Szives megbízásokat kér 3141 kitűnő tisztelettel

Lustbáder Adolf.

Hauszer K. Géza

hangszerkészítő

Arad, Deák Ferencz-utca 40. szám.

(Dr. Winter-ház.)

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőmet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

hangszer műhelyem

Deák Ferencz-utca 40. szám alatt

Dvan. — Raktáron tartok dus választékban mindennemü hangszereket. Elvállalok hangszer átalakításokat és javításokat legjutányosabb árak mellett. Vidékre megrendeléseket leggyorsabban eszközök. Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő. 2801

Fürész

vagy gyárépület

nagy telekkel és iparvasúttal Arad vidékén megvételre vagy bérbe

kerestetik

Szives megkeresések: Érték 58406 alatt Heinrich Salek hirdetőjébe, Wien, I., Wollzeile 11. küldendők. 2714

Csatlós András

műbutor-asztalos

Arad, Fejsze-utca 6. sz.

(Saját ház.)

Elvállal megrendelésre mindennemü szalon, ebédlő- és hálószoba berendezéseket a legpontosabb kivitelben, a legmodernebb styl szerint. — Kész butor állandóan raktáron. Számos megrendelést kér, kiváló tisztelettel

CSATLÓS ANDRÁS

műbutor-asztalos

ARAD, Fejsze-utca 6-ik szám.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohánytözsdének alkalmas — folyó évi november hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 23.

Istálló

4 lóra, kocsis lakással és mellékkeliséggel, lehetőleg az állomás közelében, Radnai-, vagy Pécskai-uton kerestetik. Ajánlatok **MOLNÁR MIKSA Arad, Központiszálloda kéretnek.** 4341

Alapított 1910-ben.

Langer József

hangszerkészítő mester és hegedűkészítő műterem

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

Kitűntetve:

Budapest, arany. Budapest, ezüstérem, okmány.

Ajánlom nagyválasztékú raktáramat saját készítményü hangverseny-hegedűkben. Régi hegedűk sikeres javítása által művészkörökben elismerést nyertem. Pádusi és nápolyi olasz hurok. — Kiváló minőségü tartós német hurok.

Régi hegedűk megvételnek és becsültetnek. 330

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemü munkákat, ugymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását

egy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

2631 építész.

Uj lakatos műhely!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget és üzletfeleimet, hogy Arad, Árpád-tér 3. szám alatt

épület- és mulakatos műhelyt nyitottam

Elvállalok megrendelésre mindennemü épület-vasalásokat, vasrácsokat, ugyszintén takaréktűzhely és szivattyus kutak javítását, nemkülönben minden e szakba vágó munkákat pontos és lelkiismeretes kivitelben. — Vidéki munkát is árkülönbözöt nélkül.

A nagyérdemü közönség nagyra-becsült pártfogásáért eszedzem

kiváló tisztelettel:

KLEIN GYULA,

4198 épület- és mulakatos.

Hauszáljon Nagyszád Földes-léle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánossák és hamistják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemü felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett

ARA I KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

ARADON.

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

Fakereskedésben

jártas 4339

fiatal

ember

aki a német és román nyelvet bírja, azonnal

felvétetik

Folkmann és Tsa

cégnél **Ujaradon.**

MAUTNER R.

— olcsó áruháza. —

!! Nagy olcsóságok érkeztek!!

Tömeges vételeim utazásából haza érkeve van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki igen tisztelt közönségnek b. tudomására adni, hogy az alanti elősorolt áruk nálam **feltűnő olcsó árban** kaphatók míg ezen készlet tart. **Angol costum-**

kelmék, angol férfi szövetek félárban, flanel Barchetok, Pique Barchetok, Schal kendők, ágyterítők, futószőnyegek, vásznak, schiffonok, kanavásznak, damaszt asztalneműek, fehér lendamaszt ágynemű készletek, törülközők, valódi rumburgi vásznak, stb. stb. itt elő nem sorolt cikkek úgy mint fentiek szintén **meglepő feltűnő jó minőségben és feltűnő olcsón** kaphatók.

Mautner R.

olcsó áruháza Hunyady-utca 1. sz.

Üzleti órák reggel 7-től—12-ig.
Délután fél 2-től este 7 óráig.

4041

Új díszmű, mázó és fényező műhely.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy **Arad, Kossuth-utca 58. sz. a mázó és fényező műhelyt** nyitottam.

Elvállalok mindennemű épület, bu-tor, portálé mázolás, fényezést, floderozást és bármilyen kivitelű fényezéseket legszolidabb és legizlése-sőbb kivitelben, igen jutányos árakban.

Vidékre is árkülbözet nélkül.

Szíves megbízásokat kér:

Papp András

fényező és mázó.

4055

Az iskolai beiratás alkalmából

2000 drb. fiu és gyermekkalap

a legolcsóbb árban lesz elárúsítva.

Megérkeztek a legújabb divatu női modell posztó kalapok és női csibész kalapok, 5 korona darabja, olcsóbb mint bárhol.

A legújabb divatu saját készítményű nyulszőr kemény és puha férfi és gyermek kalapok minden színben és divat formában.

Vidékről beküldött bármely kalap tisztítása és festése ha az 8 darab, portómentesen szállítatik vissza.

A n. é. közönség pártfogását kéri tisztelettel 4116

Bittenbinder Konrád,

Arad, Deák Ferencz-utca 42. szám.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közön-séget értesíteni, hogy a Szent Pál-utca 2. szám alatt

kóser vendéglőt

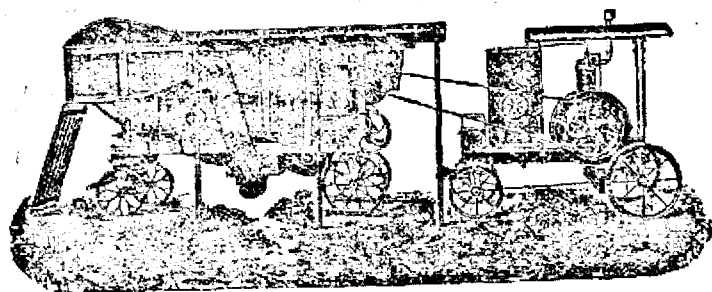
átvettem és azt **orthodox kóserre** rendeztem be. Főtörök-vésem, hogy igen tisztelt vendégeimet izletes jó házikosztommal és elsőrendű italaimmel legjobban kielégítek. — Abonnenseket házon kívülre is elfogadok. — Kóser liba-zsir-beöntést megrendelésre esz-közölök. 4114

Szíves pártfogást kérve, mara-dok kitűnő tisztelettel

Rosner Zsigmond.

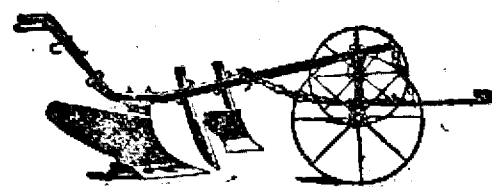
Legjutányosabb árakon és kedvező részlet-fizetési feltételek mellett szállítunk

Teljes gőzcséplőkészlet és magánjáró, benzin és nyersolaj cséplőkész-letek, benzin, szivógáz és nyersolaj-motorok, malomberendezések, viznyomásu olajsajtók, amerikai aratógépek, szénagyűjtők. Triőrök, rosták, ekék, vetőgépek, **borsajtók** és **szőlő-zuzók** és mindennemű gazdasági gépek. Asztalos és kerékgyártó fa-megmun-káló gépek. Elsőrendű gépszijak, gépolaj és gépszir, dobsinek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

Interurbán telefon 604. sz.

Érdeklődőket felvilágosítás és üzlet megkötése végett — egyik cégfőnökünk személyében — saját költségünkön meglátogatunk! — Tisztelettel

3740

BURZA TESTVÉREK BOROS BÉNI-TÉR ARAD.

I. sz. (saját ház)

IGAZ

SÁNDOR

ékszer-, ezüstnemű- és
különlegességi óraüzlete

Dus választék!
Szolid árak!
Városi és megyei telefon 321.

ARAD, Andrassy-tér.
(Minorita-palota.) 4811

STEINER JAKAB

épület- és műlakatos műhelyét
Szabadság-tér 17. szám alól

Rákóczi-utca 5. sz. a.
helyezte át.

Elvállal minden a lakatos szak-
mába vágó munkákat pontosan és
szakszerű kivitelben. 4254

A n. é. közönség és tisztelt
üzletfeleimnek további szives tá-
mogatását kéri kiváló tisztelettel:

STEINER JAKAB

épület és műlakatos.

Legmodernebbül berendezett külön-
legességi gyárunk már 40 év óta
a sajtógyártás terén a legelső helyen
áll és szakkörökben a legjobb hir-
nek örvend. Kérje 315. számú külön-
legességi árjegyzéket

bor és gyümölcs sajtókról,

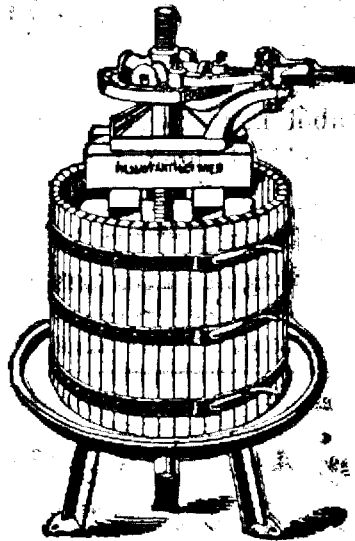
teljes mustkészítőkről, viznyomások
sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmok,
szőlőmereszolók, szemezőgépek stb.-ről.

Több mint 680 érem és díj.

Ph. Mayfarth & Co.

WIEN II. Táborstrasse 71.

1500 hivatalnak és munkás. 3767 Képviselek keresetnek.

Alkalmi vételek
és eladások
ékszer- és ékszertárgyakban

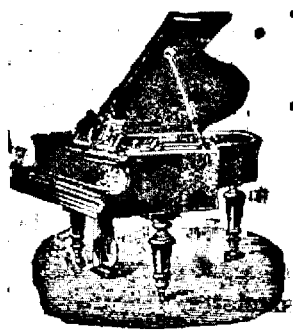
arany és ezüstneműkben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Wetzler János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyra átcsereztetésnek
TELEFON 438, TELEFON 438.

FAIX JACQUES

zongoraterem és készítői műhely

Arad, Batthyány-utca 35.

Allandó raktár elsőrendű külföldi és saját
készítményű

zongorákban.

Javítások és hangolások pontosan, jótállás mellett
eszközöltetnek.

A „PHONOLA” művészi zongora játszókészü-
lék egyedüli képviselője. 4187

Nem csak a helybelieknek, hanem a vidékieknek is fontos, ha bevásárlásait az **Asztalos Sándor-u.**
4 sz. alatt levő

CSIPKE ÁRUHÁZBAN

eszközli, mert ott állandóan és mindig újabb áruk érkeznek. — Eladásra kerülnek a következő

olcsón beszerzett áruk

Csipke szövetek nagy
választékban

Fiu ingek fehér R chiffon 85 kr.
Fiu ingek színes zephir 85 kr.
Férfi ingek RR chiffonból 99 kr.
Férfi háió ingek 1 frt 20 kr.
Női ing R chiffonból 75 kr.
Női nadrág R chiffonból 74 kr.
Klott alj dupla foder 1 frt 50 kr.
Lüster alj dupla foder 1 frt 50 kr.
Selyem alj 3 frt 75 kr.
Miedervédő, batiszt, himzett 45 kr.
Taft, selyem 70 kr.

Caikos selyem blousoknak 65 kr.
Gyermekruhák 75 kr.
Eszernyők, férfi és női 1 frt 20 kr.
Batiszt blousok 1 frt 50 kr.
Selyem batiszt blousok abgapest 1 frt 20 kr.
Leány ingek R chiffon 48—65 kr-ig.
Leány nadrág, reform 65 kr.
Leány lüster kötök, minden nagyság 75 kr.
Zsebkendők tucatja 58—120-ig
Gallérok, csak 7 krajcár
Kézelő párja 8—16 krl-ig

Női harisnya 3 pár 50, 65 kr. és 1 frt
Kézimunka congré kezdet 1 frt 25 kr.
Csipke, méterje 1 kr.-tól
Csipke szövet 25 kr.-tól
Csipke gallér 50 kr.
Cérna keztyük 15 kr.-tól
Férfi nyakkendők 10 kr.
Glasó keztyük rendes 58—85 kr.
Glasó keztyük, fehér hosszú 1 frt 50 kr.
Női nyilas harisnya 39 kr.
Nadrágtartók 30 kr.

Csipke és csipkebetétek
nagy választékban

Ezen felsorolt áruk mind jó és tartós minőségűek.

Azonkívül érkeztek nagyobb mennyiségben madeira himzések, schweizi himzések, selyem keztyük,
női- és férfi harisnyák, gyermek-harisnyák, **finom női fehérneműk**, stórok, csipkefüggönyök,
tüll ágytakarók, valódi reform fűzők. — Női lüster és klott kötök, linoleum, szőnyegek stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

2597

Meglepő olcsó árak!

Kérjük a t. vásárló közönséget áruink olcsóságáról meggyőződni.

Tisztelettel CSIPKEÁRUHÁZ.

Az összes hazai
Zsak és Ponyva
 gyárak készítményei nagyban és kicsinyben
 a legnagyobb választékban kaphatóak

Erdélyi és Bácskai Ipari Vállalatok
Reich B. Károly Fia és Társa
 Kötel gyártás! Telefon szám 649. Békéscsaba

MUNKÁR és TÁRSA
 Csemegélő-borok, Parkett és Parkettgipsz

Alánlja készítményeit:
 Fagyapó és különösen bevált Ládika
 Állványok és gyantás csomagolóanyagok
 Gőzölt BUKKIPARKETTA
 Különlegesség
 Csokoládé- és kakaó-ételek

Nők legforróbb vágya
 szépnek lenni

ARADI BOLYA-CREME

szaplót, májfoltot, bőrvörösséget
 és mindennemű arctisztatlanságot.

Ara egy tégelynek 1. koronára
 1 darab Bolya-creme, azaz 20 tégelyt tartalmazó Aradi
 Bolya-Creme 1. koronára 20 tégelyt, 1 üveg Bolya-tej 1 kor.

Kapható a készítőnél: HAJOS ÁRPÁD Gyógyszertárban
ARADON, Andrásy-tér 22. sz. (a megyeháza szomszédságában)

1927. évi kiállítás aranyérem és
 1921. temesvári kiállítás I. díj
 1922. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj
 1923. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj
 1924. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj
 1925. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj
 1926. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj
 1927. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj

Borsajtók
 Szőlőszőlők és Bogyók. "Villám" logó
 Acélsajtók, kőszőlők, kőbogyók

Szilágyi és Diskant-gépgyára Miskolcz.

ROZSAI ISZAP

Tisztviselők figyelmébe

Öztr. magy. I. ált. tisztviselőgyelet kolozsvári képviselőse
 (Kolozsvár, Ferencz József ut 7. sz.)
 nyugdíj jogosult állami, megyei és városi tisztviselőknek,
 katonatiszti és nyugdíjasoknak mindegyikük egyet-
 ügyben, ügyszintén
törlesztési kölcsönügyekben
 mentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó.

Wojtek és Weisz
 drogueriajában
 Aradon

1497

Virág Kálmán

Építőmester

elvállalja magán- és bérházak, valamint nyaralók stilszerű tervezését, művezetését, felépítését és leszámolását. Ugyiszintén gazdasági épületek, silos és mindennemű beton és vasbeton munkák szakszerű elkészítését iroda és gyártelep:

3821 **ARAD,**
Erzsébet-körút 59. sz.
Telefon szám 65.

Ujszobafestő és mázoló-műhely!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Arad, E. Választó-utca 56. szám alatt 3881

szobafestő és mázoló-műhelyt nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat legizlésebb kivitelben, legjutányosabb árakban. Költségvetéssel és mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálunk. Vidéki munkákat árkülönbség nélkül fogadunk el.

Poloskairtást díjtalanul végzünk. Szives megbízásukat kérve, maradunk kiváló tisztelettel

Molnár Testvérek.

856—1911. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 15376. számú végzése következtében Dr. Németh János ügyvéd által képviselt Pavlovits Constantin javára 440 korona s járulékai erejéig 1907. évi szept. hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1620 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: sertések, lovak, székér, takarmány, bolti berendezések, hordók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíró 1907. évi V. 539. számú végzése folytán 440 kor. — fill. tökekövetelés, ennek 1907. évi augusztus hó 20. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 79 kor. 15 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Sikulán adós lakásán az uradalmi nagykorcsma épületben leendő megtartására 1911. évi szeptember hó 13 ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség

esetén becsáron alul is e adatni.

Amennyiben az elárv ingóságokat mások is le és laltatták és azokra kielégítgot nyertek volna, ezen az 1881. évi LX. t.-c. 1 értelmében ezek javára is e tetik.

Ezen árveréshez csatlakozik dr. László Gyula 243 K. tőke és jár. kiel. végett. Kelt Borosjenőn, 1911. é hó 28. napján.

Nagy
4250 kir. bír. végre

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti nét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATOR
megnedvesítjük.

Nagy üveg ára 2 korona.

Főraktár:

Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomaglással bérmentve küld. 152

Jyükszemétől

egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használatával, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen

Láb és kézizzadás

mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppel”-val ecseteljük. A

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 421 2 korona.

a „MELOGEN”-Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet

Kitűnő amerikai gummi

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalanít!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsepp.

Kitűnő alpesi gyógyfüvekből előállított gyomorszábaelyező szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darab) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárában
Arad, Szabadság-tér.

Uraik figyelmébe

ki akar elegánsan öltözködni, az tekintse meg minden rendes és kényes nélkül nagy bel- és külföldi szövetraktárunkat

Angol uri szabó üzletében

Deák Ferenc-utca 40. sz. (Dr. Winter-féle házban) nálam már 60 koronától kezdve egy elegáns szabású szövetöltés vagy felöltés, finom szövetekből kifogástalan kivitelben, mérték után részletfizetésre is kapható. 1888

Becsés partfogásukat kérve, maradék tisztelettel

Horváth Flórián, angol uri szabó.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém Aradváros és vidéke n. é. közönségének szives tudomására adni, hogy

Aradon, Boros Beni-téren

levő osinosan berendezett

ROYAL-KÁVÉHÁZAT

megvettem s azt 4353

szeptember hó 10-én
vasárnap este ünnepélyesen megnyitom.
Kávéházamban mindenkor kitűnő hideg ét-

kek és legjobb minőségű italok kaphatók a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett. Naponta **Farkas Lenárd** közkezdvelt cigányzeneakara hangversenyez. Reggelig nyitva. Szives pártfogást kér:

TAUBER FRANCISKA
tulajdonosnő.

Szalkai Arminé

hímző és fehérneművállalata

Arad, Waitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelenyegők készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Színes és fehér hímzések
ugyszintén **fehérnemű**
varrások **olesó árban**
készülnek.

Uri leányok fehérnemű varráshoz és hímzéshez oktatásra felvétetnek.

695—1911 gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a honvédszár laktanya udvarán szükséges 500 köbm. homok szállítása iránt folyó évi szept. 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan s a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1911. évi szeptember hó 4-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Mayer József

műsztergályos

Arad, Szent Pál-utca 2. szám.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy műhelyemben készítek mindennemű esztergált asztalos keltékeket, csipkeverő orsokat, kávéhazai főszereleési cikkeket, u. m.: dákók, billiárd-golyók, dominó, sakk, ugyszintén ezek lesztergályozását, nemkülönben kugligolyó-bábuk, diabolók, csapok és dugók. Kerti-székek javítását jutányosan eszközölöm.

Mindennemű eső- és napernyők javítását felelősség mellett eszközölöm.

Allandóan raktáron billiárd dákók. Lignum Sanktum tekegolyók és kuglibábuk.

Tisztelettel

Mayer József,

műsztergályos.

2659

Faeladási hirdetmény.

Az aradvármegyei Háromalmásbeli v. urbéres birtokosság a tulajdonát képező Háromalmás határában a háromalmás—alcsili vasutállomástól mintegy 4 km. re fekvő körülbelül 254 kat. holdnyi erdőrészen tővön található 54835 tm³ re bősült, bükk, cser, tölgy és gyertyán mm.-es tűzifakészlet az 1911. évi október hó 5-én d. e. 10 órakor kezdődőleg Háromalmás községhezánál megtartandó írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár, melyen alól az eladás meg nem történhetik 123.626 százhuszonháromezer hatszázhuszhat korona. Bánatpénz: 12.362 korona.

Az egykoronás bélyeggel ellátott, kellően kiállított és fent jelzett bánatpénzzel, készpénzben vagy óvadékképes névértékben számított magyar állami értékpapirokban, ellátott zárt írásbeli ajánlatok az árverést megelőzőleg nyújtandók be az árverést vezető bizottság elnökéhez, az árverést megelőző napig postán megküldhetők „Körjegyző” Háromalmás, up. Alcsil címen.

A postán érkező ajánlatok borítékjára reájegyzendő: „Ajánlat a háromalmási urb. erdőre.”

Utó, vagy keleten fel nem szerelt, illetve a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes árverési és szerződési feltételek Háromalmás községhezánál, az aradi m. kir. áltami erdőhivatalnál és a borossebesi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők; a háromalmási körjegyző által kívánatra megküldetnek.

Háromalmás, 1911. évi szeptember hó 6 án.

Tamó Zsigmond,

urb. jegyző.

Turk Tódor,

urb. elnök.

4350

A forró nyári hónapok rendkívül elősegítették az összes ragályos betegségek elterjedését és elterjedését. Tény, hogy a

K O L E R A

vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek nyáron fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor elismert legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

6963

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 fillérrel minden gyógyszer-tárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és dagasztokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irritációra stb. mindenkor ajánlják

Lysiform-Szappan

finom, gyenge pipereszappan, lysiformot tartalmaz és antiseptikus hatásu. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, sőt csecsemőkénél is; szépit, megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni.

Darabja 1 korona.

Fodormenta-Lysiform

erősen antiseptikus hatásu szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvege 1 korona 60 fillér.**

Az összes lysiformkészítmények kaphatók minden gyógyszer-tárban, drogériában és újabban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „Egészség és 1 rejtlenítés” című érdekes könyvet.

A hol lysiform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk **6 korona előzetes beküldése esetén** 3 üveg lysiformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

DR. KELETI ÉS MURÁNYI VEGYÉSZETI GYÁRA, UJPEST, 2. SZÁM.

— **Viszontelárusítóknak óriási kedvezmény!** —

2—911 ig. vál. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy Arad sz. kir. város igazoló választmánya a törvényhatósági bizottságban 1911. évben szavazattal bíró legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására céljából folyó évi szeptember hó 13, 14 és 15 d. e. 9—12 óráig Dr. Angel István aljegyző hivatalos helyiségében (Városháza, emelet 67. sz. ajtó) ülést tart.

Felhivatnak mindazok kik az adó kétszeres beszámításának vagy a nő, valamint a kiskorú gyermek állami adója beszámításának az 1896 évi XXI. t. cz. 26. §-ában biztosított kedvezményeket igénybe venni kívánják, vagy az ezen törvény alapján bármiféle jogukat érvényesíteni óhajtják, hogy abbéli szándékukat az igazoló választmány előtt az ülések tartama alatt írásban, vagy szóval bejelentésék.

Arad sz. kir. város igazoló választmányának 1911. évi szeptember hó 6-án tartott üléséről.

Jegyezte:

Dr. Angel István

I. aljegyző,

ig. vál. jegyző,

Nem fényes berendezés!

hanem óriási nagy választék **őzi és téli angol női és gyermek felöltőkben áll nagyon olcsó árak mellett a n. é. közönség rendelkezésére**

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházában 2671

ARAD, Vörösmarty-utca 3.

(Szinház hátsó bejáratával szemben.)

694—1911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke 4 wagon zab szeptemberi szállítás árafolyó évi szept. hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 15%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja, s mintát bemutat.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1911. évi szeptember hó 4-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Ha rovatban minden nap egy-
mely bejelentésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 16h. ut. 11.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Börzsönyi utca 3. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a sajtóanyag a szöveg elől — avagy levélbélijegyekben. Tudakozásaim a hirdetés száma mindenkor közzétehető. Szóvalbeli megkereséseknél, (a jelölt levelek kivételével) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, és esetében, vállalkozások elvételére. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számítódik. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a köziratban elidőzésekkel jelszavak. Az apró hirdetések 4 óráig szűnhetnek. A hirdetés a kiadóhivatal kivételére díjmentesen megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELYEK FEL.

Zálogházból
Kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesztés és el-
Farkas Streicher
Arad, Tőkölly-tér 1. 3974

VÉTEL ÉS ELADÁS.
HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek, Vétel és eladás rovatát használja

10 koronától kezdve
Férfi fűző, boksz cipő kapható Aradi Cipészek Termelő Szövetkezeténél Szabadság-tér 15. Bizomány raktárak Csermón és Piskin. 8451

Hegyi esemege szőlő teljesen érett, a legjobb fajokban, nagy mennyiségben kapható Paikó Lázár szőlőgazdaságában, Pankota. 8181

Egy teljesen új hálószobaberendezés eladó elköltözés miatt. Boros Béni-tér 7., I. emelet 5. Kohn Adolfné. 4342

A világhírű amerikai „Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szereshetők be, kinnek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Heti munkáslapok, és könyvecskék.
A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrássy-tér 18. Telefon 517. 555

Egy üzleti berendezés
olcsó árban eladó. Sütő Józsefnél, Forray utca. Ugyanott kiseleztezett porcellán kapható, különként 20 kr.-ért. 4009

Használt karikahajós
varrógép megvételre kerestetik. Czim a kiadóban. 4351

Honcstőm
egy ház, élénkforgalmu élelmiszerüzlet, kenyérsütőde, két lakószoba, megfelelő mellékhelyiségek, külön baromfi-udvar, szép nagy gyümölcsös és szőlőskert eladó, vagy bérbeadó. Cim a kiadóban. 4343

Minden ragyog,
ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisztól. I 3826

Eladó
saját termésű Ménes—Paulisi ca. 75 hektó ő vörösbőr és 25 hektó 1910-iki vegyas fehér bor. Bővebet Hruzak Béla bortermelőnél Uj-Aradon Rákóczi-utca 11. sz. 4347

Vásároljon
ottan, hol a legjobbat olcsón veheti, ez csakis Klein József Arad, Petőficutcai cipő üzletében lehetséges, hol egy aját gyártmányu, mint valódi amerikai formájú cipők nagy választékban kaphatók. Városi és megyei telefon 826. szám. 8725

Képekterekből 4301
legnagyobb választék, legjutányosabban lesznek elkészítve Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszmű-áru kereskedésében. Telefon 568.

Gyári áron alóli
jó és olcsó női, férfi és gyermek cipők nagy választékban csak az Amerikai áruházban, Salacz-utca 1. sz. Róna Jenőnél szereshetők be. 3988

Kereskedők figyelmébe.
Üzletem felhagyása végett szabad kézből az összes áruimat ugymint fűszer-, festék- és rövidáru berendezéssel együtt tömegben eladom. Venni szándékosoknak csakis személyesen megjelenésük alkalmával adok bővebb felvilágosítást. Ponto Dameter kereskedő. Pécska. 4349

Haláleset miatt eladó
félárban 40 méter hosszú, 20 méter széles famagtár, állomáshoz közel, esztergapadok, ezrivel méteres lécek, kész seprűnyelek, ponyvák, mérlegek. Törökne, Wesselényi-utca 53. 4362.

Iskolakönyvek
a legújabb kiadásban, a fantesületek által előirt író és rajzszerkek, valamint az összes iskolai cikkek előnyösen szereshetők be Pichler Sándor könyv-, papír- és írószerkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. 2551

Egy amerikai költő-gép
mely 250 liba, vagy csirke tojást költ ki egyszerre, önműködő hőszabályzóval, hőmérővel és műtyukókkal együtt felszerelve eladó. Megtekinthető Kovács László, Orczy-utca 5. 4326

Eladó
elköltözés folytán jó karban levő ebédlő és hálószoba berendezés. Bővebet Szent László-utca 7. sz. földszint 2. sz. 4110

Elegáns bérautók
turára, napra, órára Deák Ferenc-utca 8. sz. Telefon 816. 2728

Kerékpáros Gyorsfutár Vállalat
Telefon 848.
Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrinyi-utcai oldalon.) 8443

Gartner Samu
kerékpár- és varrógép raktára
Weitzer János-utca 2. szám.
Telefon 751.
Uj kerékpárok a legjutányosabb árakon. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751.
Kerékpár és varrógép szakaszerő javító-műhely.

696—911. g. sz.
Arlejtési hirdetmény.
Arad sz. kir. város gazdasági széke a számvevőség 8 szobájának kipadózása iránt f. évi szeptember hó 12 én d. e. 10 órakor árlejtést tart. Kijáltási-ár 686 korona.
Bánatpénzül leteendő a kijáltási-ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.
Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.
Az írásbeli ajánlatok lezártan nyujtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánomp-nz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.
Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1911. évi szeptember hó 4-én tartott üléséből.
A gazdasági szék.

16151—1911. kh.
Hirdetmény.
Több ízben tapasztaltatott és panas érkezett be aziránt hogy a katonai táviró és távbeszélő vezetékek egyes helyeken erőszakosan megrongálva lettek.
Ennélfogva ezen vezetékek védelme tárgyában kiadott 68.002—V. a. 1911. számú Belügyminiszteri körrendelet értelmében figyelmzetem a város lakosságát, hogy a vezetékek szándékos vagy gondatlan megrongálásától tartózkodják, mert ellenkező esetben a btkv. 439. 440. §§-a illetve a 1888 évi XXXI. t. cz 12 §-a alapján büntető jogi megkorlátság alá fognak vonatni.
Sarló
főkapitány.

Aradi Nyomda
Részvénytársaság
készít 100 darab
névjegyet
elefántcsontpapíron
:: nyomva ::
2 koronáért.

Csillárok, Villamos felszerelések
legolcsóbban
Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (sz. udvarban)
Biztosítom, hogy nem bánja meg
ha finom 14 karátos arany ékszert, zseb és modern hárfa ütő inga-órát akar venni, vagy javittatni,
ha felkeresi
ZINNER
VILMOS 8103
műorás és ékszerész üzletét
Forray-u. Szabadság-téri sarok-épületben.

A közelgő őszi idényre
ajánlom a m. t. szőlők b. figyelmébe dus választékú divatszövet raktáramat. A szövetek méterenként is eladatnak, valamint elegáns diáköltönyök és felöltők jutányosan készítettnek.
Schäffer Henrik
ARAD, Andrássy-tér (Bing-ház.)
Telefon 208. szám

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy sorra kerül, azaz a hirdetés minden sorát külön kell megfizetni. A hirdetés minden sorát külön kell megfizetni. A hirdetés minden sorát külön kell megfizetni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 16. sz.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szakmai bizottság: 257. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utján keresztül — a megjelölt címre — vagy levélbélyegesben. Tudakozásért a hirdetés száma mindenkor közzé van adva. A hirdetés minden sorát külön kell megfizetni. A hirdetés minden sorát külön kell megfizetni. A hirdetés minden sorát külön kell megfizetni.

OKTATÁS.

Német, francia nyelvet,
tantárgyakat tanít polgári iskolai
tanítónő. Értekezhetni Ilona-utca
4. szám alatt, a délutáni órákban.
8788

Zongoratanítónő

órákat ad házbán és házon kívül,
kezdők és haladók részére, igen
jó módszer szerint. Cím a kiadó-
ban. 4137

Gyenge tanulókat

összevont magánvizsgálatokra is
felelősséggel elvállal, ugyszintén
bejárókat lelkiismerettel előkészít
Izr. Fiuinternitus Arad, Chorin
Aron-utca 1. sz. 4265

Okleveles tanítónő,

állami tisztviselő neje, aki tíz évig
mint állami iskolai rendes tanítónő
munkált, elvállalná a saját laká-
sára feljáró elemi iskolai leánykák
vagy fiúcskák privát oktatását és
magánvizsgálati előkészítését az
összes népiskolai tárgyakból. Tanít
német nyelvet és mint okleveles
ipartanítónő kézimunkát is. Érte-
kezhetni délután 4 és 5 óra között.
Cím a kiadóban. 4237

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentolin fogcrémje. I 8828

INGATLAN.

Galsán,

három kis holdas szőlő terméssel
és kolnával, teljesen felszerelve
eladó. 4281

Baraczhán

az agyvölgyi hegyen eladó egy 4
és 1 holdas szőlő terméssel, vagy
anélkül. 4214

A Ielső-temető mellett

eladó 4 hold 1486 m²-ől szántó-
föld, mely téglaverésre kiválóan
alkalmas. Értekezni lehet Boczkó-
utca 3. sz. 4189

György-utca 5. sz. magánház

szép gyümölcsös kerttel, szabadkéz-
ből eladó. Bővebbet ugyanott. 4212

Eladó ház.

3 nagy utcai, 1 kis udvari szobá-
ból, üvegezett folyosó, pince, mo-
sókonyhaból álló adómentes ma-
gányos ház eladó. Erzsébet-Vá-
lasztó-utca 62/c. szám. 4868

ÜZLETEK.

Angyal-utca 25a. sz ház,
melyben egy régóta fennálló jó-
forgalmu szatócs-üzlet van, eladó.
4268

Egy jóforgalmu

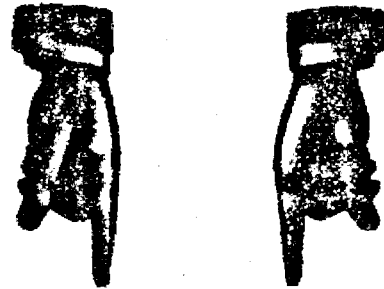
szatócs-üzlet más vállalat miatt el-
adó. Bővebbet Angyal-utca 21.
szám. 3426

Igen jó forgalmu

román faluban korlátlan italmé-
réssel kereskedés szabadkézből el-
adó. Engelhardt János Branyest,
u. p. Facset. 4346.

Egy jóforgalmu 4331

vegyeskereskedés igen forgalmas-
helyen más vállalat miatt, igen
előnyös feltételekkel, azonnal át-
adó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Intézeti leányfelöltők és leánykostümök

Őszi ujdonságok.

Gyászruhák, gyászbluzok.

Legújabb angol női felöltők
Divatkabátok
Kosztümök
Aljak
Divatbluzok
Jupponok
Gyermek ruhák

Legnagyobb választékban és legjutányosabban beszerezhető:

Radó Gyula

új divatáruházában, Arad,
Andrássy-tér, Weitzer-utca sarkán.

Telefon 238.

4147